

TRŽIŠKI VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI TRŽIŠKE OBČINE

LETO VII.

Tržič, 29. novembra 1958

Št. 22

Ob 15. obletnici rojstva nove Jugoslavije

Delajmo in se trudimo, saj delamo za sebe in svoje mlado pokolenje

Ko se leto nagiba k svojemu koncu, ko pritisnejo pusti jesenski dnevi, se naša dežela oblači v praznično oblačilo in se pripravlja na praznovanje svojega velikega praznika, na praznovanje svojega rojstva. Mi, ki pripadamo starejši generaciji, se v svojem spominu vračamo nazaj in kaj radi obujamo spomine na hude a slavne dni, ko smo polagali temelje naše nove družbene stvarnosti. V vojni vihri od leta 1941 do leta 1945 od stare trhle Jugoslavije, ki ji je vladala izdajalska monarhifašistična vlada, ni ostala niti trska. Stari protiljudski režim, ki je gledal le na svoje osebne koristi, ki ji je v odločilnem momentu zapustil svoje ljudstvo in je z naropanim bogastvom pobegnil na varno izven mej naše domovine. Kljub temu, da je ljudstvo ostalo samo, se je odločno postavilo v bran nasilstvu, ki so ga nad njim izvajali okupator in domači izdajalci. Na čelo ljudstva je stopila njegova, že prej dolgoletna dejanska voditeljica, Komunistična partija Jugoslavije. Te svoje voditeljice, ki mu je edina ostala zvesta, se je ljudstvo oklenilo z vso svojo ljubeznijo in pod njenim vodstvom izbojevalo zmago, ki je upravičeno v ponos ne samo nam Jugoslovanom, temveč vsem ljudem sveta, ki so jim dragi mir, neodvisnost in svoboda. Že mnogo pred mesecem novembrom leta 1943 so bili postavljeni temelji naše današnje stvarnosti. Na sam 29. november leta 1943 pa je naša nova skupnost enakopravnih narodov Jugoslavije dobila svojo državno obliko, pravni temelj, ki je bil postavljen na stotisočih padlih borcev, ki so že do tega dneva dali svoja življenja za novo pravično stvar. S tem pomembnim dejanjem se je naša dežela uvrstila med odločilne države sveta, ki so jo hočeš nočeš morale priznati. In sicer so to storile nekatere z veseljem, druge pa ne, to pa seveda tiste, ki jim ni bil všeč socialistični družbeni red. Na vso žalost nam niso pomagali tisti, ki bi to bili dolžni storiti v prvi vrsti, ker se jim je menda že takrat zdelo, da ne bomo ubogljivi šolarčki in da je bolje, da nikoli ne dorastemo. Te želje se jim niso uresničile. Zrasla je nova socialistična država z novimi ljudmi, ki so dokazali, da imajo poleg velike volje in poguma tudi svojo lastno misel, da znajo brez lekcij presoditi, kaj je dobro

in kaj ne, kaj je pošteno in kaj nepošteno, in se sami odločiti za način svojega življenja.

Po letu 1945 smo se vrgli z vso vnemo na gospodarsko izgradnjo dežele, ki jo je štiriletna vojna izčrpala do kraja. Ustvariti je bilo treba temelje za ekonomsko bazo. Z isto vnemo kot v vojni je ljudstvo tudi tu dalo od sebe svoje sile do skrajnih zmogljivosti človeka. Mladina, ki je že med vojno igrala tako pomembno vlogo, je tudi sedaj bila odločna na svojem mestu. Poleg tistih, ki so že sodelovali v vojni od l. 1941 do 1945, se je borcem, ki so po vojni bili boj na gospodarskem področju, pridružila še druga generacija mladih, ki so smelo zasukali rokave in se spoprijeli s težavami, ki jim je mnogokrat bil težko kos tudi odrasel človek. Če

so mladi borci v narodnoosvobodilni borbi s pesmijo na ustih premagovali nadčloveške napore in za domovino tudi umirali, so mladinci po vojni s pesmijo na ustih premagovali prav tako najtežje napore, ko so z golimi rokami brez vseh tehničnih sredstev gradili nove tovarne, ceste, proge, mostove ter veličastna nova mesta kot n. pr. Novi Beograd in drugo. Skupni napor so bili kronani z velikim uspehim. Poleg vojne zmage je bila dobljena druga bitka, in sicer ta, da je bil postavljen trden temelj gospodarstva.

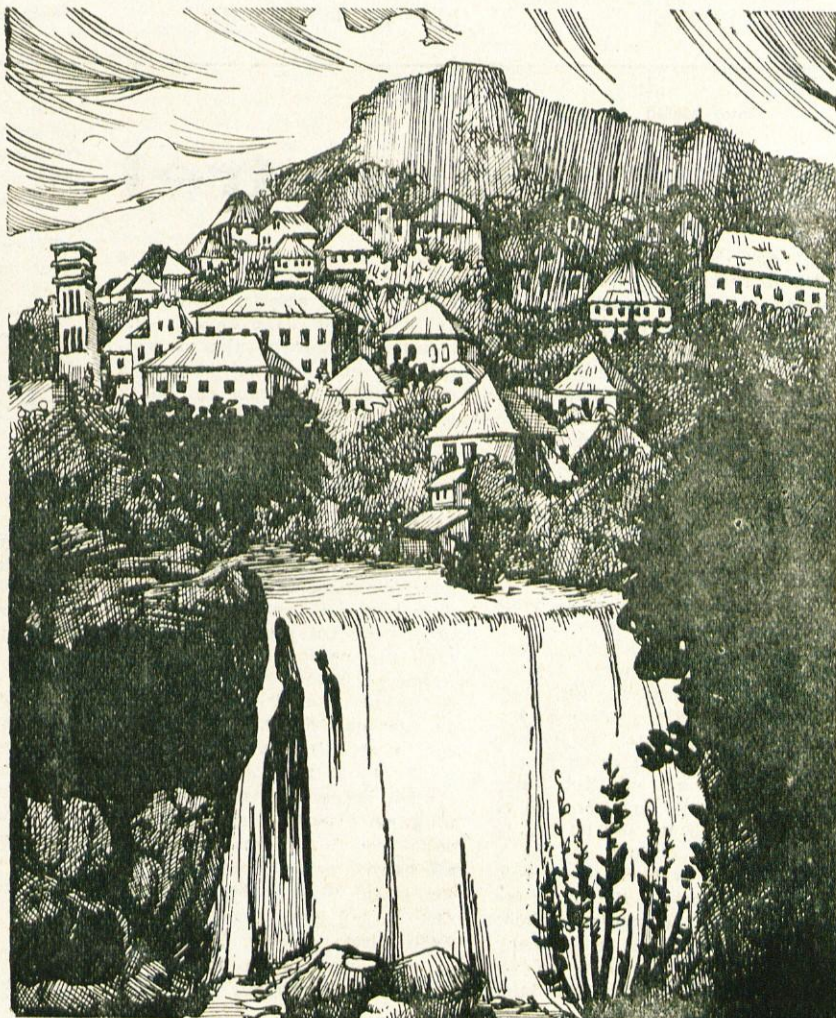
Po teh dveh sijajnih zmagah se je bitka nadaljevala in sicer v tem, da ustvarimo čimprej in čimveč dobrin za delovnega človeka, za zboljšanje njegovega življenjskega standarda. Na tem področju se bitka nadaljuje in to z veli-

kim uspehom. Vsakdo, ki noče zapirati oči pred dejstvi, mora to priznati. Jasno je, da nam še vedno veliko manjka, vendar nam je to sedaj, ko imamo dograjene ključne pozicije, vsak dan lažje in veliko manj bo treba naporov kot pa do sedaj.

Na mednarodnem področju smo dosegli velike uspehe in to zaradi tega, ker je bila politika naše države vedno neodvisna, poštena in pravična. Naša dežela je navezala stike z vsemi deželami sveta, ki so voljne spoštovati neodvisnost in samostojnost druge dežele. Zaradi tega, ker nismo hoteli biti orodje drugih, smo bili deležni besnih napadov od vseh strani. Najbolj besen napad smo doživeli leta 1948, ko so nas napadli naši »prijatelji«. Ko so nekaj let rohnili in besneli, so se počasi umi-

29. 11. 1943

riili in se pričeli na vse načine opravičevati, pri čemer so valili krivdo drug na drugega, in obljub o tem, da bodo v prihodnje drugačni, ni manjkalo. Ko je zopet minilo nekaj let, pa so ponovno prešli v napad pod lažno krinko ideološkega boja, pri čemer so sedaj šli že tako daleč, da kažejo očitne težnje po naši zemeljski nedotaknjenosti. Čemu vsi ti napadi? Odgovor je jase! Naše ljudstvo predobro ve, kako ogromne žrtve in napore je moralo žrtvovati, da si je priborilo svojo svobodo in neodvisnost. Naše ljudstvo se je naučilo gospodariti in upravljati svojo deželo, ki je vsa prepojena s krvjo in zato ne bo nikoli dovolilo, da bi mu kdo ukazoval, naj bo z vzhoda ali zahoda. Organizatorji protijugoslovanske gonje bodo tudi to pot slj ko prej klavirno propadli, naše ljudstvo pa bo smelo korakalo po svoji jasno začrtani poti pod vodstvom Zveze komunistov Jugoslavije na čelu s tovarišem Titom.

V vsem tem krvavem boju, v boju za gospodarski napredek, in odločilno sodelovalo tudi prebivalstvo naše občine. Visoko številno padlih borcev in žrtev fašističnega terorja je zgovoren dokaz za tako trditev. Poleg izgradnje, ki so jo izvršili naši občani v novih objektih, so le-ti v obstoječi industriji dali vse od sebe, da

se je povečala proizvodnja, čeprav te možnosti povsod še niso do kraja izčrpane.

V našem delovnem človeku so se prebudile njegove velike sposobnosti, ki so stoletja bile dušene. Razvilo se je družbeno upravljanje, ki ga doslej zgodovina še ni zabeležila. Tudi v tem oziru je v naši občini mnogo storjenega. Organi družbenega upravljanja so dejansko prevzeli v upravo gospodarsko in družbeno življenje. Odlične sposobnosti našega delovnega človeka so se pokazale na vseh področjih, zato se je treba dosledno boriti, da se odpravijo še tisti redki primeri nezaupanja do delavskega upravljanja v nekaterih naših podjetjih. V zadnjih letih je bil dosežen tudi močan razmah na področju gradnje objektov družbenega standarda. Zgrajenih je bilo lepo število novih stanovanj, še večje število jih je v gradnji, vendar se vsi zavedamo, da še daleč premalo, da bi zadostili potrebam. Z vztrajnostjo se doseže vse, pa se bo tudi to.

Ob tem tako velikem prazniku, kot je 29. november, bi si lahko še mnogo povedali, vendar bode dovolj. Delajmo in se trudimo, saj delamo za sebe in svoje mlado pokolenje!

Naj živi 29. november, dan ustanovitve naše socialistične domovine!

S P O R E D

praznovanja 29. novembra — dneva republike

Od 24. do 28. novembra nogometni turnir sindikalnih podružnic s finalno tekmo 30. novembra ob 14.30 uri.

Od 24. do 28. novembra kegljaški turnir sindikalnih podružnic.

28. novembra ob 19. uri Tek republike z baklami po ulicah Tržiča s sodelovanjem godbe na pihala.

Dopoldne šolske proslave in proslave po kolektivih.

Ob 20. uri akademija v Cankarjevem domu.

29. novembra ob 10. uri dopoldne rokometna tekma na igrišču Partizana. — Ob 15. uri hitrostna dirka Tržič—Podljubelj ali spretnostna ocenjevalna vožnja Avto-moto društva na Cankarjevi cesti.

30. novembra ob 14.30 uri finalna nogometna tekma in ob polčasu tekme patrolni tek strelcev.

Stane Mešič

Osamljeni strel

Tistega dne meseca februarja 1943 je snežilo, kot da imajo coprnice sejem za gorami. Gaz, ki si jo je ustvarjala utrujena kolona v pohodu, se je izgubljala pod velikimi snežinkami in zadnji ni več videl, kje je gaz. Majhna četica partizanov se je spuščala po strmih pobočju z vrha Papuka mimo Kneževe vode, obšla vas Slatinski Drenovac in se napatila proti vasi Čeralije. Jovo, ki je bil zaradi svoje izredno močne postave največ na čelu kolone in gazil v celo, je klical ogenj in strel na Hitlerja in njegovo soldatesko. Ko je preklinjal ustaško zalego, je uporabljal tak izbran slovar, da ga ni mogoče ponoviti. Na tem pohodu si je vzel na piko tudi četnega komisarja, ki smo ga klicali za Perico, čeprav mu je bilo ime Branko. To ime se ga je prijelo, ker je bil suh kot trska. »He, čuj, tovariš komisar«, ga je Jovo pričel klicati, »ali mi nisi že pred pol leta obljubil, da bo v treh mesecih svoboda in da bom na zimo že doma, sedaj pa še teh zelencev, da kar miglja, svobode pa nikjer!« Komisar se je branil in razlagal, da se bojni položaj menja, da pa vendar ni več daleč

dan, ko bo svoboda, in jo je to pot zagotovo obljubil za mesec maj, ko pride poletje. Jovo se ni dal pregovoriti, tako da je moral komisar z odločnim ukazom ukazati mir in tišino, saj je ta bila res potrebna, ko smo se bližati vasi, ki ni bila preveč na dobrem glasu. Jovo je sicer utihnil, vendar je potihem le še brundal, da komisar nima prav in da mu on ničesar več ne verjame.

V tem je kolona zavila v vas. Janko, ki je bil sedaj prvi v koloni, je ravno zavil okrog vogala prve hiše, ko je ozračje presekalo oster pok. Kot podsekani smo se vrgli v sneg in iskali kritja, kot je kdo pač mogel. Pričakovali smo, da bo zavrelo od vseh strani in da smo naleteli na zasedo. Toda zgodilo se ni nič takega in zloveščo tišino je motil le pasji lajež v vasi. Počasí smo se pobirali in upognjenih postav smo napredovali v vas. V prvi zmedí smo planili naprej, ne da bi se kdo količkaj oziral okoli sebe. Preiskali smo že pol vasi, vendar zaman. Našli nismo ničesar. Zbrali smo se sredi vasi in se pogovarjali, kaj bi mogli pomeniti ta nepriča-

Svojim sodelavcem, naročnikom in bralcem čestita ob dnevu republike

uredništvo

Konferenca mladih v BPT

Kljub vidni razgibanosti še veliko težav pri delu

Ko so se nedavno mladinci in mladinke BPT tako številno zbrali v statistiki na letnem občnem zboru, smo upravičeno pričakovali, da se bodo lahko nekatera vprašanja temeljito pretresla. Res se je po referatu predsednika tovariša Kurnika, ki je med drugim poudaril, da mladina še vedno nima dovolj vpogleda v ekonomsko in tehnično upravljanje v tovarni, razvila živahna diskusija. Predvsem je mladina razpravljala o sprejemu mladih članov v ZKS. V tem pogledu mladina ni storila dovolj, pa tudi tovarniški komite ZKS bo moral temu vprašanju posvetiti več pozornosti. Letos je bilo sprejetih 13 mladih ljudi v članstvo, 8 mladincev in mladink, večina udeležencev del na avto cesti, pa je konferenca predlagala za sprejem v članstvo ZKS. Posebno pohvalno se je mladina BPT pokazala pri delu na avtomobilski cesti; od 30 udeležencev se je vrnilo 15 udeležencev. Največ krivde, da dejavnost v množičnem pogledu še vedno šepa, leži na sekretariatih 5 tovarniških aktivov. Nasprotno pa se o dejavnosti kluba mladih proizvajalcev sliši vse najlepše. Največji problem je še vedno vprašanje ideološke vzgoje ter sploh izobraževanja mladine. Poiskati bo pač treba načine in oblike, ki bodo mladino zanimali ter jo posredno izobraževali. Eden naših največjih problemov, ki je sploh velika slabost v našem družbenem življenju, je usmerjanje mladine v razna društva ter organizacije. Občni zbori mladinskih organizacij, posebno po

tovarnah, kažejo, da je mladine dovolj, po drugi strani pa na večini občnih zborov društev slišiš tamlanje, da mladine v njih primanjkuje.

Mladina bo s prostovoljnim delom pomagala pri rekonstrukciji tovarne

Pohvalno je vsekakor, da so s konference udeležili in jo pozdravili vsi zastopniki tovarniških organizacij kot tov. Rozin, Ogrič, Zalokar, Svab in Primožič. Posebno zanimiv je predlog tov. Rozina, naj bi se tudi v tovarni osnovale prostovoljne mladinske delovne skupine, ki bi pomagale pri rekonstrukciji tovarne. Mladina je ta predlog soglasno sprejela ter ga vnesla v program bodočega dela. Seveda pa bo skupno z upravo o tem še podrobno razpravljala. O nalogah in oblikah bodočega dela ter o nedostatkih pri dejavnosti pri mladinski organizaciji je obširno govoril tudi sekretar okrajnega komiteta LMS tov. Kralj, ki je posebno poudaril pomen proizvodnih konferenc, ki bodo v BPT v kratkem pričele z delom.

Skupni uspeh le v vsestranskem sodelovanju!

Da v tovarni, ki ima več kot dve tretjini mladine, le-ta lahko odigra veliko vlogo, je seveda jasno. Mladina si je v ta namen zastavila obširen program. V koliki meri ga bo izpolnila, je odvisno predvsem od njihove volje do dela, precej pa seveda od pomoči in sodelovanja ostalih važnih činiteljev v tovarni.

kovani strel, ko je Jovo nenadoma zaklical: »Kje je komisar?« Ozrli smo se okrog in res, komisarja ni bilo. Povedati moram, da je od nenadnega strela pa do časa našega zbiranja preteklo vsega nekaj minut. Stekli smo pred vas. Sredi gazi je ležal komisar Pero. Iznad levega senca mu je poje-majoče odtekala poslednja kri. Še poslednjič nas je pogledal, potem pa je mirno zaprl oči, ki niso nikoli več pogledale. Izdihnil je. Ko je Jovo zagledal komisarja v mlaki krvi, se je vrgel preko njegovega trupla. »Tovariš dragi«, je Jovo milo prosil, »oprosti mi, prosim, reci mi, da mi oproščam, saj sem se le šalil!« Bil je v srce segajoč prizor, ko smo gledali dragega komisarja mrtvega in živega vojnega tovariša, ki je hotel mrtvega obuditi, da bi mu ta rekel, da mu oprostí, čeprav mu ni bilo kaj oprostiti. Jovo se je dvignil, planil v vas in tu kot podivjan drvel od hiše do hiše. Pretaknil je vse luknje, razbil mnogo vrat, vendar zaman. Zlikovca, ki je izstrelil zločinsko kroglo, ni bilo nikjer in nismo ga našli, čeprav smo vas obrnili narobe. Tiste čase se je okoli potikalo večje število sovražnih ostrostrelcev, ki so ubijali iz zased partizanske kurirje in aktiviste, še posebej pa so prežali na partizanske oficirje in je tako tudi naš dobri komisar postal žrtev tega lopova. Sovražnik

si je mislil, da mu bo to prineslo kako pomembno zmago, vendar se je uštel, kajti kmalu je bila peščica teh posebej naučenih lopovov polovljena in odstranjena.

V vasi smo opravili svojo nalogo. Na troje sani smo naložili živila, na četrte pa mrtvega komisarja. Ko smo se po enurni hoji približali drugi vasi, v kateri so bili naši ljudje, smo si tu izposodili lopate. Zunaj vasi smo skopali jamo in v njo položili mrtvega tovariša. Koliko borb smo preživeli skupaj, kolikokrat nas je popeljal v juriše, na bunkerje, sedaj pa je padel tu v tej zanikrni ustaški vasi, brez borbe, zadet od zahrbtnega strela! Toda bila je vojna. Z eno rano v srcu več smo šli na nadaljnjo negotovo pot. Jovo se ni mogel odtrgati od sveže gomile in morali smo ga odvesti s silo. Prejšnji veseljak, ki ni mogel biti tiho niti minute, je sedaj hodil tiho, brez besed s povešeno glavo. Najina pota so se pozneje ločila, ker sva bila v različnih edinicah. Spominjam se, da sva se srečala pozneje gotovo čez pol leta. Jovo se ni izpremenil in ostal je molčeč. Rekel mi je, da želi, da bi se vojna nikoli ne končala, kajti za komisarjevo smrt se ne bo mogel nikoli dovolj maščevati. Dnevi maščevanja so minili, vendar komisarjeve smrti nismo pozabili, kajti padlih pozabiti ni mogoče.

Delo in uspehi našega občinskega ljudskega odbora v letošnjem letu

V petek, 21. novembra se je vršila 13. skupna seja obeh zborov, 14. seja občinskega zbora in 15. seja zbora proizvajalcev. Na skupni seji sta zbora razpravljala o poročilu predsednika občine tovariša Lovra Cerarja o izvrševanju osnovnih gospodarskih in komunalnih problemov in nalog v občini, na dnevnem redu je bilo tudi imenovanje direktorja podjetja »Oblačila - Novost«, imenovan je bil za ravnatelja osemletke heroja Bračiča tov. Janez Grum, za ravnatelja vajsenske šole tovariš France Herič in za upraviteljico osnovne šole v Lomu tov. Irma To-

TUDI LETOS JE BILO OPRAVLJENEGA MNOGO DELA

Predsednik tov. Cerar je na seji poročal o izvrševanju plana v letošnjem letu tako za gospodarske organizacije kot za delo občinskega ljudskega odbora. Podrobneje bo poročilo podano tudi na bližnjih zborih volivcev. Ko potekajo zadnji tedni letošnjega leta, se že ugotavlja, da bodo s plani prevzete naloge gospodarske organizacije v celoti izvršile.

Komunalna dejavnost se je še nadalje morala omejevati na gradnjo stanovanj. S sredstvi iz kreditov občinskega stanovanjskega sklada se je letos gradilo 134 družinskih stanovanj in 14 samskih sob. V gradnji je še nadaljnjih 14 stanovanj in 2 sobi, kar se gradi z drugimi, delno tudi s privatnimi sredstvi. Doslej je bilo popolnoma dograjenih 43 družinskih stanovanj s 45 sobami, s čimer je bilo pridobljenih 2775 kvadr. metrov koristne površine. En kvadratni meter etažne površine stane 23.000 dinarjev. Stanovanja, ki so še v gradnji, pa imajo 9711 kvadratnih metrov površine in bodo dograjena v pozni pomladi prihodnjega leta. Občani sami vidijo, kako raste našelje na Podvasici, kjer gradi tudi tovarna Peko predvsem s sredstvi občinskega kredita troje stanovanjskih hiš. Dve sta že pod streho, tretja pa bo v bližnjih dneh. Pod streho je tudi predilniška hiša na Balosu, kjer je tudi občinski ljudski odbor dal potreben kredit; enako je pod streho drugi del občinske 32-stanovanjske hiše za Mladinskim domom, v gradnji so tri stolpnice BPT na Ravnah, kjer se vršijo kletna dela. Gradnja tovarniških objektov Peko hitro napreduje. Dograjeno je upravno poslopje kmetijske zadruge Podljubelj.

Preskrba s pitno vodo

je bila tudi letos velika briga občinskega ljudskega odbora. Razširilo se je vodovodno omrežje na Ravnah. Na Podvasici so nastale težkoče, ker primanjkuje vode na zajetju. Občinski ljudski odbor že išče drugo rešitev, da priskrbi Podvasici dovolj zdrave pitne vode. Zaradi letos bikiranih sredstev ni bilo mogoče izvršiti vodovoda v Podljubelju in na Visočah. Gradnja teh vodovodov je v perspektivnem planu in bo izvršena, ko pride delo na vrsto. Seveda pa pričakujemo sodelovanja vaščanov. Načrti za skupinski vodovod Kovor—Naklo so že poldruge leto v delu v Ljubljani. Skoraj redno vsak mesec so izdelavo načrtov urgirali, toda projektant je bil z delom preobremenjen. Projektantov v naši republiki za taka dela ni, zato se odbor ni mogel zateči

mažin.

Na ločeni seji je vsak zbor zase razpravljajal in sklepal o ustanovitvi Centra za pospeševanje gospodinjstva v naši občini, o pravih tega centra, o prodaji žage v Podljubelju, o ustanovitvi posebne servisne enote za uporabo osebnega avtomobila in potrdil predpise, ki jih je izdal svet za blagovni promet v zvezi z evidenco in kontrolo cen določenih proizvodov, storitev in uslug. Občinski zbor je še posebej poleg tega razpravljajal in sklepal o volitvi in določitvi števila članov sveta za prosveto.

kam drugam. Toda dovršitev celotnega projektnega elaborata je končno na vidiku. Dne 12. novembra je bil v Kranju sestanek iniciativnih odborov občin Kranj in Tržič, katerega se je udeležil tudi projektant inž. Marinko ter direktor Gorenjske vodne skupnosti inž. Knific. Na sestanku je inž. Marinko prevzel obvezo, da bo dostavil kompletne načrte najkasneje do 1. marca prihodnjega leta, tako da bo možno takrat dati načrte v revizijo in nato pripraviti gradnje v prvi etapi. Oba iniciativna odbora sta izvolila za svojega predsednika posestnika tov. Lončarja z Brega, za tajnika pa tov. Ceneta Kranja iz Kranja. Na sestanku so ugotavljali variante za razdelitev stroškov, torej način, kako naj bi interesente prispevali k gradnji vodovoda. Tudi so razpravljali o temeljnih načelih pravil vodovodne skupnosti vodovoda Kovor—Naklo, predvsem glede obveznosti članstva. Dne 12. decembra bo drugi sestanek iniciativnega odbora in bodo nanj povabljeni tudi predstavniki vaških vodovodov (Sebenje, Loka, Strahinja, Naklo itd.), da rešijo sporna vprašanja. Na sestanku bo tudi določen dan, ko se skliče ustanovni občni zbor »Vodovodna skupnost skupinskega vodovoda Kovor—Naklo«. Novo ustanovljena »Vodovodna skupnost« bo takoj organizirala financiranje gradnje vodovoda v prvi etapi. Obstoj vaških vodovodov ob novem vodovodu ne bo več dovoljen in bodo stari vodovodi odkupljeni in kupnina uporabljena za odplačilo fizičnega dela, ne pa morda za odplačilo denarnega prispevka, kar je končno vseeno, ker bo prišla kupnina vsem lastnikom vaških vodovodov v korist.

Elektrifikacija

se je tudi letos nadaljevala. Najslabše je z električnim tokom preskrbljeno mesto Tržič zaradi nezadostnih transformatorjev in dotrajanega električnega omrežja. V reviziji so že načrti za rekonstrukcijo omrežja in so tudi že pripravljene načrti za preureditev javne cestne razsvetljave. Letos je bilo izvršeno novo električno omrežje za cestno razsvetljavo v Pristavi in se je tam tudi izvršila rekonstrukcija celotnega omrežja. Občinski ljudski odbor je elektrificiral naselje Visoče in okolico. Prvotni proračun je bil visoko prekoračen. Izdelani so že načrti za elektrifikacijo 7 gospodarstev v naselju pod Košuto in bo načrt služil pri sestavi delovnega plana za prihodnje leto, kolikor bodo interesirani prebivalci pripravljene prevzeti odpadajoče deleže, ker

občinski ljudski odbor sam ne more plačati le za 7 gospodarstev 4.664.000 din, kolikor bo po predračunu stalo omrežje. Nerešeno je še za zdaj vprašanje elektrifikacije na Podvasici in pri Završniku.

Kanalizacija

je naprava, ki je najmanj vidna, mnogokrat premalo upoštevana in cenjena, toda nujno potrebna. Zato je občinski ljudski odbor tudi tej napravi posvečal pozornost. V Križah je letos zgradil 350 metrov kanalizacije za Podvasico in Križe. Na novo kanalizacijo se bodo morale priključiti hiše na Podvasici s svojimi pretoki iz greznic. Ni pa še rešen problem financiranja kanalizacije v samem naselju Podvasica in bodo morali stroške prevzeti lastniki hiš. Tudi dograditev kanalizacijske mreže skozi Križe terja nadaljnje rešitve, kako napraviti iztok. Ta je trenutno v Snakovem, kjer se goste fekalije zadržujejo v jami, tekočina pa prosto izteka v odprti kanal in na travnike, kar povzroča poplave in dvig podtalnice. Problem se da rešiti s prekopom od Snakovega do Sebenj, možno pa je speljati kanalizacijo do Bistrice, za kar načrti že obstoje. Druga varianta bi služila tudi naselju Podvasica. Letos so bila kanalizacijska dela izvršena tudi v Lešah z ureditvijo toka padavinskih voda.

Vzdrževanje cest in naprav

Občinski ljudski odbor je letos kupil na licitacijah 867 kubičnih metrov gramoza in peska. Na ceste dostavljen material stane občino okoli 1400 din za meter. V slabem stanju so nekateri mostovi. Na Proletarski cesti je leseni most uporaben le za pešce. Most pri Zalem rovtu je zasilno usposobljen. Zgradili bodo železobetonske mostove, na Proletarski cesti pa bi ne bilo smotno obnavljati obstoječe lesene mostove, ker je v tem delu mesta v načrtu gradnja nove ceste skozi naselje na Ravnah. Na Slapu gradi občina nov železobetonski most. V izredno slabem stanju sta mostova na Hušici in v Spodnji Bistrici in bosta mostova še letos popravljena.

Kopalnice, ostale komunalne naprave, pokopališče

Načrti za javno kopalnico je revizijska komisija OLO potrdila in bo treba za prihodnje leto pripraviti začetek gradnje. Pokopališči v Lomu in Tržiču bosta razširjeni, ker so potrebna zemljišča pridobljena. Službe komunalne dejavnosti bodo reorganizirali tako, da se bo zanje v prihodnjem letu ustanovila posebna edinica, katere dolžnost bo oskrbovati in graditi komunalne naprave. Od tega si občinski ljudski odbor obeta izboljšanje komunalne službe. Na občini tudi razmotrivajo možnosti ustanavljanja servisov v okviru stanovanjskih skupnosti, ki naj bi jih organizirali po vzorcu drugih krajev. Taka stanovanjska skupnost bo nekaj drugega, kot so obstoječe skupnosti. Navajamo le kratek obris nameravanih skupnosti: določeno naselje ali ulica se združi v stanovanjsko skupnost, ki bo kot pravna oseba imela lastne dohodke, svoj proračun in ne bo skrbela samo za dobro stanje poslopja in stanovanj, ampak bo gradila tudi otroška igrišča in zaba-

višča, ustanavljala otroške vrtnice in druge naprave za varstvo družine in otrok, ustanavljala servise za pomoč gospodinjam v gospodinjstvih poslih itd.

Kmetijstvo

V kooperacijski proizvodnji je letos bilo posejanih 15 ha semenske pšenice in 3 ha semenskega krompirja. Kmetijske zadruge so letos priskrbele več kot polovico potrebnih semenskih žit. Za pršenje rastlin je bilo kmetovalcem prodanega nad 800 kg Pantakana. Dvakrat so letos škropili s krompirjem zasejane površine s sredstvi proti koloradskemu hrošču, medtem ko so semenski krompir škropili trikrat. Še vedno pa se nekateri kmetovalci branijo škropljenja in bodo nanje prihodnje leto posebno pazili. V Kovorju je letos bilo zasajenih 14 ha strnjanih, skupnih sadnih plantaž, v Seničnem pa 5 ha takih plantaž. Občinski ljudski odbor graja sadjerejce, ki se branijo škropljenja z neutemeljenimi izgovori. Zaradi malomarnežev in starokopičnežev je vsa občina proglašena kot okužen sadjerejski kraj. Deloma je nezadostno škropljenje pripisati pomanjkanju primernih škroplilnic in je včasih bilo težko dobiti vestne škroplilce. To stanje se bo drugo leto temeljito izboljšalo, ker je Kmetijska zadruga nabavila traktor, ki bo novi štiritrolski sadni škroplilnici dajal zadostno močan pritisk za škropljenje. Novi traktor KZ Tržič ima 9 priključkov in bo koristno služil kmetovalcem. Poraba umetnih gnojil polagoma raste, vendar ne tako kot zahtevajo to potrebe. Letos je bilo prodanih kmetovalcem 90 ton umetnih gnojil.

Plemenjake za zdaj še vzdržujejo, ker v občini razen v Križah ni druge umetne osemenjevalnice. Prihodnje leto bodo skušali ustanoviti še eno tako postajo v Kovorju. Živinorejci se bodo polagoma prepričali o koristnosti take ustanove.

Združene kmetijske zadruge Leše, Kovor in Križe so si nadele naziv »Kmetijska zadruga Tržič«. Izločitev nekdanjih obratov iz zadrug omogoča, da se bodo zadruge v bodoče posvečale same pospeševanju kmetijstva. Posamezniki so imeli do zadrug nepravilen odnos, ker so kvalitetne proizvode prodajali mimo zadrug, medtem ko so slabše proizvode skušali naprtiti zadrugi.

Veterinarstvo

Še nadalje vzdržuje obč. ljudski odbor veterinarsko službo, da prihrani živinorejcem iskanje živinozdravnika v oddaljenih krajih. Letos je veterinar izvršil preventivna cepljenja proti živalskim boleznim in je cepil 896 prašičev, 582 goved, 248 psov itd. Vsa pašna živina na Dolgi njivi je bila zaščitena proti šumečemu prisadu. Z rednimi pregledi hlevov so skoraj v celoti zatrti goveji tuberkulozo in omejili grčavost. Izvršeni so bili tudi številni kurativni posli, pregledovali so klavno živino in uvožene koze. Letos je bila na našem področju osnovano »Skupinsko zavarovanje goveje živine« in se je organizacija izvršila preko naše veterinarske službe. V to zavarovanje je bilo na področju KZ Križe zajetih 80 % goveje živine. Poleg škode v primeru nezgode in poleg veterinar-

ske pomoči plača tudi vsa zdravila DOZ. Nujno priporočamo zavarovanje živine na vsem področju občine.

Gozdarstvo

je v zasebnih gozdovih s sredstvi gozdnega sklada na področju naše občine v letošnjem letu izvršilo pomembna dela. Za nego gozdov je bilo izdanih nad en milijon dinarjev, to je za pogozditev površin, ki niso bile prikladne za druge namene, na 4 ha 200.000 din, za spopolnjevanje površin, to je takih, ki so bile preveč izčrpane na 7 ha 370.000 din, za obžetev mladja na 17 ha 180.000 din, za čiščenje kultur na 10 ha 150.000 din itd. Za varstvo gozdov in za drevesnice je bilo izdanih 330.000 din. Za pogozdovanje zasebnih gozdov je bilo porabljenih 44.000 sadik in potaknjencev. Za gozdne komunikacije je bilo letos izdanih nad 1.340.000 din, in sicer za gradnjo dela gozdne poti Podljubelj—Rebro, dalje za gradnjo mostu pri Slaparski vasi in za nekatere manjše objekte. Iz gozdnega sklada vzdržujejo 5 stalnih gozdnih cestarjev, ki skrbijo za vzdrževanje okrog 150 km gozdnih komunikacij. Zgoraj navedeni izdatki so vzeti za 10 mesecev letošnjega leta in bodo verjetno do konca leta še narasli. Državni sektor tu ni upoštevan. Zasebnim gozdnim lastnikom so bila izdana dovoljenja za posek 9.781 kubičnih metrov tehničnega lesa in drv.

Obrt

Primerna davčna politika občinskega ljudskega odbora mora pozitivno vplivati na obrt, ker so se dajatve odmerjale v višini, ki nikdar ni bila destimulativna. Kot prejšnja leta so tudi letos bili oproščeni plačila občinskih doklad nad 50 let stari obrtniki in je Tržič ena redkih občin, ki daje take olajšave. Obrt v občini ni v nazadovanju, saj je bilo letos objavljeno le dvoje obrti, medtem ko je bilo izdanih 9 novih obrtnih dovoljenj. Še nadalje obstoji problem naraščanja v kritičnih obrtih in skuša obč. ljudski odbor usmerjati mladino v poklice, ki so prebivalcem potrebni. Letos občinski ljudski odbor ni mogel z velikimi krediti podpirati obrt, ker so investicijska sredstva do prihodnjega leta blokirana, kljub temu pa smo dali kredite nekaterim podjetjem, kjer je bila potreba največja. Obrtni obrat »Oblačila-Novost« se je izločil iz KZ Križe in se osamosvojil. V Retnjah so likvidirali mlinska obrata, ker sta imela zastarele in dotrajane naprave in bi obnova mlinov ter predpisane pralne naprave za žito stale mnogo milijonov. En obrat je obč. ljudski odbor dal v najem zasebnici, da ima prebivalstvo na razpolago mlin za uslužnostno meljavo, naprave drugega obrata pa so bile prodane za ceno nad pravo vrednost, medtem ko poslopje nameravajo dodeliti nekemu podjetju, ki bo gradilo v njem stanovanja. Poslovni lokali v trgovskostanovanjski hiši na Ravnah so bili letos dograjani in dani v uporabo.

Trgovina

Trgovskim podjetjem je občinski ljudski odbor tudi letos dal milijonske kredite za adaptacijo lokalov. Moderno so bili preurejeni lokali na Trgu svobode 11 in 27 in pripravljajo adaptacijo lokala na Trgu svobode 9. Obč. ljudski odbor je posredoval, da je tovarna »Peko« začela adaptirati trgovski lokal na Trgu svobode 24, kjer bo

tudi podjetje »Sadje« sodobno preuredilo prodajalno. Izvršena so bila številna posredovanja pri kmetijskih zadrugah, da so se izločile trgovine iz dejavnosti zadrug ter vključile v tržiško trgovsko podjetje. Da bi potrošniki lahko kupovali tudi v opoldanskem in večernem času, se je v dveh prodajalnah uvedlo nepretrgano poslovanje in so v teku priprave za nepretrgano poslovanje nadaljnjih prodajal.

Pripravljajo se volitve novih potrošniških svetov. Verjetno bodo izvoljeni le trije taki sveti, od katerih je pričakovati, da bodo svojo dolžnost opravljali tako, da bo njih delo potrošnikom v korist.

Gostinstvo

Družbene gostinske gospodarske organizacije so tudi letos imele sorazmerno majhen pavšal družbenih obveznosti in lahko skrbijo za razvoj svoje panoge. Gostišča še vedno niso začela z nakupi osnovnih in obratnih sredstev od zasebnih lastnikov in še nadalje plačujejo visoke najemnine, kar je v škodo dohodkov gostišč in deležev gostinskih kolektivov, povrh pa gostišča ne ustvarjajo amortizacije. Četudi je postrežba v gostinstvu očitno izboljšana, pa zasebni gostinci ne upoštevajo zakonitih predpisov, da morajo dati hrano gostom. Kjer bo to potrebno, bo treba nastopiti ostreje. V teku je potopek, da se združi več gostiln v eno skupno podjetje in v Bistrici odpre nova gostilna. Tudi letos je obč. ljudski odbor dal družbenim gostiščem na razpolago znatne kredite za ureditev gostinskih prostorov.

Turizem

se v naši občini iz istih razlogov kot prejšnja leta ni mogel razviti do zelene višine, ker primanjkuje prenočišč. Kljub temu pa se zaznamuje napredek v obisku prehodnih turističnih gostov, ki so se posluževali gostinskih in trgovinskih uslug brez prenočevanja. Za turistični obisk so mnogo napravila posamezna društva z številnimi posredovanji in z organizacijo prireditev. Planirana adaptacija hotela »Pošta« se je zavlekla, ker niso bili izvršeni načrti. Priprave za adaptacijo so sedaj v teku.

Promet

Za razvoj avtobusnega prometa se je brugal občinski ljudski odbor s svojimi organi ob sodelovanju Turističnega društva. Izvršena so bila številna posvetovanja z avtobusnimi podjetji, t. j. s SAP-Turist birojem in Avto-prometom. Tržiška občina ima številne in ugodne zveze kot redko kateri kraj v republik. Po številnih posvetovanjih, ko je bilo treba naravnost pritisniti na avtobusna podjetja, je uspelo doseči vzpostavitev avtobusnih prog v Podljubelj, Kovor, Gorice in Leše in končno, da bo s 1. decembrom vzpostavljena dvakratna avtobusna zveza z Jelendolom.

Predstavniki in organi občine so izvršili številna posredovanja v Ljubljani na Državnem sekretariatu za finance, da so dijaki dobili mesečne vozovnice po znižani ceni in na posredovanje predsednika občine je SAP začel prevažati šolsko mladino iz okolice v tržiške šole za malenkostno ceno. Predstavniki občine so na konferencah pri Zeleniškem transportnem podjetju sodelovali pri sestavi voznega reda, da je obdržalo vsaj obstoječe vlake z voznim redom, ki je za delavstvo ugoden.

IZVAJANJE OBČINSKEGA PRORAČUNA IN SKLADOV

Letošnji občinski proračun je predvideval 120,362.000 din dohodkov in ravno toliko izdatkov. Zaradi nezadovoljivega dotoka dohodkov za proračun je bil občinski ljudski odbor primoran izkoristiti bančni kredit. Zadnje mesece se je dotok dohodkov izboljšal in je pričakovati, da bodo predvideni dohodki do konca leta 100 % doseženi.

Od predvidenih proračunskih izdatkov je doslej bilo izkoriščenih 75 %. Od celotnih proračunskih izdatkov odpade na osebne prejemke 44 %, ostalo so materialni izdatki. V letošnjem letu je bil dokončno zgrajen spomenik padlim borcem na pokopališču. Kakor vsako leto je bilo tudi letos izvršeno popravilo šol v Kovorju, Podljubelju, Dolini, Lešah, v Lomu in na osemletki heroja Grajarja v Tržiču. Nabavljena je šolska oprema za obe osemletki v Tržiču in za otroški vrtec. Samo za opremo je bilo izdanih 2.000.000 din. Po vseh šolah so bili prebeljeni šolski prostori. Za komunalno dejavnost je bilo letos izdanih preko 2.000.000 din za razsvetljavo na višočem, poleg tega je bila obnovljena cestna razsvetljava v Pristavi. Plan negospodarskih investicij ni bil v celoti izvršen. Predvidena je bila izdelava načrtov za Zdravstveni dom, za šolo v Tržiču in v Križah, za javno razsvetljavo in spomenik padlim borcem. Načrti za gradnjo prizidka šole v Križah so izvršeni in se gradbena dela že izvajajo, načrti za javno razsvetljavo v Tržiču so v delu. Načrti za Zdravstveni dom, šolo v Tržiču in spomenik padlim borcem bodo izdelani šele v prihodnjem letu. Teh načrtov nismo mogli naročiti, ker ni bila znana trasa mednarodne ceste Podljubelj—Podbrzeje in zato ni bilo možno določiti lokacije. Iz teh gospodarskih investicij je bila izplačana lastna udeležba za gradnjo druge 16-stanovanjske hiše na Ravnah, dokončno je bil plačan gasilski avto in gradnja mostu na Slapu.

Dohodki cestnega sklada se pretežno ostvarjajo iz proračuna in je letos sklad prejel občinsko dotacijo 2.500.000 din. Sklad je finansiral redno vzdrževanje cest, popravilo opornega zidu na Dolinski cesti pri pokopališču in oporni zid

na Ravnah pri 16-stanovanjskih hišah.

Sklad za pobijanje alkoholizma je finansiral ureditev centra za napredek gospodinjstva, za kar je izdal 1.200.000 din.

Investicijski sklad je bil v letošnjem letu v celoti blokirani in se bodo sredstva mogla uporabiti šele prihodnje leto. Iz sredstev preteklih let so bili dani krediti: KZ Katarina za dograditev zadrugnega doma 1.205.000, Mesarskemu podjetju za 2 hladilnika 1.172.000 din, Podjetju za gradnjo in remont za tovorni avto 722.000 din, Gostišču »Pri kolodvoru« za adaptacijo in opremo 675.000 din, Gostišču »Pod lipo« za šotor 300.000 din, Preskrbi za adaptacijo in opremo 1.200.000 din. Gospodarskim organizacijam je bilo odobrenih za obratna sredstva 8.500.000. S tem je bil izkoriščen celotni prosti del investicijskega sklada.

Iz kreditov sklada za gradnjo stanovanj so gradili stanovanjske hiše. Kot je tudi na drugem mestu pojasnjeno, se s posojili tega sklada letos gradilo 134 družinskih stanovanj in 14 samskih sob, od tega gradi BPT (hiša na Balosu) 13 družinskih stanovanj in 14 samskih sob ter tri šestnajstorčke z 48 družinskimi stanovanji, medtem ko gradi občinska stanovanjska skupnost dva šestnajstorčka na Ravnah z 32 družinskimi stanovanji, tovarna Peko ena petorček s 5 družinskimi stanovanji, Stanovanjska zadruga BPT 7 stanovanjskih hiš z 9 družinskimi stanovanji in zasebni ki 15 stanovanjskih hiš s 15 družinskimi stanovanji. Iz sredstev tega sklada je bil odobren tudi kredit za gradnjo šolskega prizidka v Križah, do konca leta pa bo še odobren kredit Gradbenemu podjetju za adaptacijo stavbe bivšega podjetja Ilgi.

Tržiške gospodarske organizacije so se s perspektivnim planom zavezale, da bodo iz prostega dela svojih skladov prispevale 12 % za lastno stanovanjsko graditev in 8 odstotkov za gradnjo komunalnih naprav. Vsekakor bodo podjetja morala svojo obveznost izpolniti. Počasi sicer, toda kljub vsem težočam se omiljuje stanovanjska stiska v Tržiču in v nekaj letih bo stiska premagana, nakar bodo v naši občini lahko začeli z gradnjo naprav, ki bodo služile udobju prebivalstva.

VOLITVE V ZADRUŽNE SVETE

Dne 9. novembra so se izvršile volitve zadrugnih svetov. Od 461 volilnih upravičencev v vseh treh zadrugah, t. j. KZ Tržič, KZ Katarina in KZ Podljubelj je volilo 392 volivcev in je torej udeležba v povprečju znašala 85 odstotkov. — Upravičeno je bilo odsotnih 41 volivcev, kar znaša v povprečju 8,9 odstotka, od volitev pa je izostalo 29 volivcev, to je 6,2 odstotka. V Zadrugni svet Kmetijske zadruge Tržič je bilo izvoljenih 28 članov, v Zadrugni svet KZ Podljubelj 25 članov in v Zadrugni svet KZ Katarina 26 članov. Od novoizvoljenih zadrugnih svetov se pričakuje, da bodo zastavili vse sile za pospeševanje kmetijstva.

LEPA GESTA

Posestniki v Podljubelju so darovali Prostovoljnemu gasilskemu društvu Podljubelj 56 kub. metrov lesa. Pošnemanja vredno!

OSTRI UKREPI, DA SE PREPREČI ZVIŠEVANJE CEN

Naš list je že poročal o ukrepih občinskega ljudskega odbora, da se prepreči zviševanje cen. Izdani so predpisi, da mora v vsakem poslovnem prostoru, v vsaki obrtni delavnici, v vsaki prodajalni, v vsaki gostilni, skratka povsod, kjer strežejo potrošniku, biti na vidnem mestu nabit od občinskega ljudskega odbora s štampiljko in podpisanim potrjen cenik. Posebna odredba določa, da se cene ne smejo zvišati. Določene so najvišje dopustne cene za moko, kruh, žemlje, za pečenje kruha, za krompir, jabolka, čebulo, orehe v lupinah, meso itd. Kdorkoli želi zvišati ceno, mora za to vložiti posebno vlogo na občinski ljudski odbor in z dokumenti dokazati, kaj povzroča zvišanje cene. Opaziti smo, da nekateri poskušajo izigravati predpise. Prebivalstvo naj samo pazi na take primere in jih prijavi občinskemu ljudskemu odboru.

Kako nezgode v proizvodnji bremene skupnost?

Nezgode so bile, so in bodo. Tako pravi marsikdo, ki misli, da drugače ne more biti. Če pa pogledamo to vsakdanjo igro z življenjem in zdravjem ljudi malo bolj v potankost, potem bo marsikdo stvar bolje razumel ter jo lahko gledal z drugačnimi očmi. Pri tem bo videl, da le ni vse v celoti tako točno, kot si to predstavlja preprost človek, ki nima s takšno stvarjo posla.

Če se je včasih zgodila nezgoda pri delu, na to dostikrat sploh nobeden ni polagal posebne pozornosti, ker je bilo udomačeno mišljenje, da je to pač nekaj slučajnega, kar se ne da preprečiti, oziroma, da je to vse skupaj v zvezi z višjo silo. To pa ni res. Vzroki za nezgode se dajo ugotoviti in če take vzroke, ki bi lahko povzročili nezgode, pravočasno odkrijemo, jih lahko tudi pravočasno odpravimo in nezgode se ne bodo pojavljale. Pregovor pravi: »Nezgodno, ki človeka povzroči, lahko tudi človek prepreči!« Po mednarodnih podatkih za 40 let nazaj je ugotovljeno, da je v 88% nezgod v glavnem kriv ponesrečenec sam. 10% nezgod je takih, kjer je vzrok nepravilna okolica, toda tudi pri teh nezgodah je 4/5 primerov, kjer je kaka druga oseba kriva, da okolica, v kateri se je zgodila nesreča, ni bila takšna, kot bi morala biti, da se nesreča ne bi dogodila (na primer: če se nekdo ponesreči pri stroju, ki ni bil po predpisih zavarovan, je kriv tisti, ki stroja ni zavaroval itd.). Le 2% je takih nezgod, ki so izven kontrole človeka, bodisi, da jih povzroči višja sila (potres, strela, ipd.). Uvodoma je že bilo rečeno, da so nezgode bile, so in da bodo. Nihče v celoti temu tudi ne oporeka. Gre namreč za to, da se sedanje število zmanjša na minimum. Tudi ni naloga organov, ki se pečajo s preprečevanjem nesreč pri delu, da jih čisto odpravijo, ker je to praktično in tudi teoretično v današnjem vse večjem in večjem razvoju industrije absolutno nemogoče. Njihova naloga je v tem, da z intenzivnimi pregledi ugotove v posameznih obratih razne nedostatke, ki lahko pomenijo izvor nesreče in da izdajo ostre ukrepe za varnost ljudi. Nedvomno je, da se z analizo vsake nesreče več ali manj lahko odkrije vzrok, ki je dal povod za nesrečo. Iz take analize je možno tak vzrok odstraniti, da se podobne nesreče ne bi vsaj v tolikšni meri več ponavljale.

Na nesreče vplivajo razni faktorji, katere lahko razdelimo v tri glavne skupine, in sicer: a) faktor delovne okolice, b) faktor v zvezi z organizacijo dela (lahko tudi vzrok po tuji osebi), c) osebni faktor (faktor ponesrečenca).

Omenil sem že, da osebni faktor zavzema pri nesrečah levji delež. Če torej hočemo zmanjšati število nezgod pri delu, je vsekakor treba misliti na to, kako ljudi vzgojiti v varnem duhu, da bodo pri svojem delu bolj pazljivi, oziroma da bodo tudi v svojem prostem času posvetili nekaj misli svojemu delu v tovarni. Vsekakor je treba ljudem prikazati izgubo, katero trpi skupnost zaradi nesreč, ki se dogajajo pri delu. Ljudem je zato, ker ne vedo, kakšno ogromno breme nosi skupnost zaradi nesreč, končno vseeno, če se ponesrečijo, saj dobe 100% hranarino za čas, ko so v bolniškem staležu, pa četudi so se ponesrečili zaradi svoje malomarnosti ali pa zaradi neupo-

števanja varnostnih predpisov. — Marsikomu je verjetno znano, da imajo zahodne države sorazmerno zelo malo nesreč nasproti naši republiki. Verjetno pa se malokdo vpraša, zakaj. Drži to, da imajo moderne stroje in da imajo ponekod nekoliko boljše delovne pogoje, toda zopet ni takšne ogromne razlike, če primerjamo njihovo stanje z našim. Znano je vse bolj paziti, ker n. pr. v Svidci, če se nekdo ponesreči zaradi očitne malomarnosti ali če ni upošteval varnostnih in obratovnih predpisov, sploh ne dobi hranarine za čas, ko je zaradi nezgode v staležu, poleg tega pa je še kaznovan, včasih lahko tudi z odpustom iz tovarne, v vsakem primeru pa je nujno klican na odgovor. Zato se ljudje boje in se pri delu znajo bolj paziti. Ne upajo si kršiti predpisov, katere predpiše inšpekcija za delo, ali pa tistih, ki jih določa njihov zelo strogi zakon, ker se zavedajo, da s tem škodujejo v največji meri samo sebi. Ravno tega pa pri naših ljudeh manjka. Marsikomu je predpis ali pa zakon deveta brigada in se včasih čuti celo nekaj več vrednega, če more prekršiti kakšno prepoved. Poleg vsega tega pri nas večina ljudi sploh ne misli na to, da lahko marsikatera nezgoda zapusti posledice, oziroma povzroči invalidnost ali pa celo smrt. S tem pa je zopet obremenjena skupnost. Precej pa je v naši industriji tudi primerov, kjer ljudje ne polagajo dovolj paznje na majhne nezgode, predvsem na razne vbode, praske itd. Namesto, da bi v takih primerih iskali prvo pomoč že takoj v obratu, kjer delajo, pri čemer bi izgubili le nekaj minut časa, jih rajši zanemarijo. V takih primerih pogostokrat čez nekaj dni nastanejo razne komplikacije, oziroma nastopijo zastrupitve in temu slede seveda nujni izostanki od dela.

Pa poglejmo, kolikšno izgubo narodnega dohodka pomeni ena sama nezgoda za podjetje. Odvisno od gospodarske dejavnosti za razna podjetja znaša izguba narodnega dohodka na uro od 400 do 1000 din. Če vzamemo n. pr. Bombažno predilnico in tkalnico, ki ima v naši občini najvišjo ceno za eno izgubljeno uro narodnega dohodka in katera znaša okrog 1000 din, potem je to dnevno, oziroma v času osmih ur, kolikor pa traja čas ene izmene, 8000 din. Če to pomnožimo s številom izpadlih dni zaradi nesreče, je to v 14 dneh že preko 100.000 din, čemur se bo verjetno vsakdo začudil in rekel, da to ne drži. Pa je tako. Na eno smrtno nezgodo pade približno 25 do 60 milijonov dinarjev izgube narodnega dohodka (razpon je odvisen od dejavnosti podjetja). Ta številka je zato tako visoka, ker računamo, da bi vsak človek, ki se smrtno ponesreči, še lahko v povprečju delal 7500 dni. Poleg vsega tega pa mora za prvih 7 dni izostanka od dela zaradi nezgode podjetje plačati ponesrečencu 100 odstotno hranarino (bolniško blagajno). Če pa izostanek traja več kot 7 dni, potem izplačuje nadaljnje stroške Zavoda za socialno zavarovanje. Če vse to izračunamo, lahko ugotovimo, da so zaradi nesreč pri delu vsako leto izplačane ogromne vsote denarja, ki zelo bremene skupnost. Kdor misli, da s tem, če zaradi nesreče ne dela, oškoduje le socialno zavarovanje, se moti. Mar ni denar, ki ga Zavod za socialno zavarovanje izplačuje

za primere bolezni kakor tudi za izostanke od dela zaradi nesreč, tisti denar, ki ga delavec vplača? Če se bodo zmanjšali izdatki socialnega zavarovanja, se bodo vsekakor tudi zmanjšala vplačila in razni prispevki, katere vplačujejo delavci sami.

Zadnje čase je opaziti, da nezgode v splošnem naraščajo. V okrajnem merilu (za okraj Kranj) se je letošnje število nezgod nasproti letu 1957 pomnožilo za okrog 25 odstotkov. Tudi v Tržiču je slika približno ista. Deloma so temu porastu krivi tako nagli razvoj industrije kakor tudi prometa, nadalje popolnejša prijavnost služba in pa vse večji dotok mladih neizkušenih delavcev in delavk v razne tovarne, ki pa o industriji nimajo dosti pojma in zato bodisi ne poznajo delovnega procesa ali pa ne polagajo dovolj paznje na osebni faktor.

Da se bo zmanjšalo število nezgod v proizvodnji, je nujno, da se sleherni delavec čimbolje seznanji z vsemi varnostnimi predpisi vsaj za svoje delovno mesto. Pozitivno se je n. pr. izkazal sprejem nove delovne sile v podjetje, ki gre skozi center za izobrazbo, v katerem se med drugim obravnava tudi varnost pri delu. Tako je n. pr. v predilnici, kjer so v letošnjem letu sprejemali vso novo delovno silo po centru za izobrazbo, vsekakor uspeh, da se jih je od 132 novosprejetih delavcev in delavk ponesrečilo le 8, kar procentualno znaša 6,06 odstotka (njihova povprečna starost je sorazmerno nizka, saj znaša samo 19 let), medtem ko se je od ostalih delavcev, ki so že dalj časa zaposleni v naši tovarni, pa niso šli skozi ta center, ponesrečilo 7,8 odstotka od celotnega števila zaposlenih. Če nadalje preračunamo število izgubljenih dni pri ljudeh,

ki so bili sprejeti po centru, in pa ljudi, ki so že dalj časa zaposleni, vidimo, da je pri prvih izguba delovnih dni v 10 mesecih letošnjega leta za 1,81 odstotka manjša, kar znaša okrog 30 dni in pomeni v obliki narodnega dohodka preko 200.000 din poleg prihranjene hranarine in ostalih stroškov socialnega zavarovanja. Vsekakor je način sprejemanja novih delavcev v podjetje skozi center pozitiven, saj ima samo v pogledu varnosti, da ostalih pridobitev na teh predavanjih sploh ne omenjam, velik uspeh. Iz tega sledi, da je za preprečevanje nezgod v proizvodnji najbolj učinkovita vzgoja delavcev in pa pravilna strokovna izobrazba. Ljudem je treba prikazati vse prednosti varnega dela. Le v takem okolju in pod takimi pogoji bo delo kvalitetno in brez nezgod. Poleg zmanjšanja bremena, ki ga nosi skupnost, bodo delavci imeli večjo osebno korist. Ko bodo spoznali, da je edino tako pravilno, kot jih uče, bodo svoje delo izvrševali z večjim veseljem in zadovoljstvom.

Bodimo prepričani, da se bo z varnostno vzgojo delavcev zmanjšalo sedanje stanje nezgod in obolenj. Zmanjšali se bodo stroški socialnega zavarovanja, ki niso neizčrpni, in pa stroški, ki jih prispevajo tovarne. Zmanjšala se bo izguba narodnega dohodka, ki za vso Jugoslavijo znaša letočno samo zaradi nezgod preko 7 milijard dinarjev. S tem se bo zboljšalo splošno zadovoljstvo med delovnimi kolektivi. Cilj naše socialistične družbe ni ta, da v naših tovarnah proizvajamo vsako leto toliko in toliko delovnih invalidov, s čimer smo v evropskem merilu precej nad povprečjem, pač pa je naša naloga, da se sedanje število nezgod pri delu zmanjša na minimum, ker le na ta način bomo lahko sami sebi in našim naslednikom ustvarili lepšo in srečnejšo bodočnost.

F. Š.

Osem občanom čestita

ob Dnevu republike

Tovarna usnja

»RUNO«

TRŽIČ

Celjani ponovno v Trziču

Komaj štirinajst dni potem, odkar je zabavni ansambel celjskega akademskega kluba debutiral pri nas z uspešnim veselim večerom, je trziško prebivalstvo doživelo že reprizo tega večera. V ponedeljek, 17. novembra je navdušeno prebivalstvo ponovno do kraja napolnilo dvorano Cankarjevega doma — in spet so mnogi odšli brez vstopnic domov. Trziški vestnik je v zadnji številki priobčil poročilo o tem večeru, iz katerega je razvidno, da so si gostje pridobili simpatije Trzičanov, in je bilo zatorej že vnaprej kazno, da tudi njihovi nadaljnji nastopi na naših odskih deskah ne bodo naših obiskovalcev razočarali. In tako se je tudi zgodilo. Samo nekaj dni pred reprizo so letaki vabili Trzičane na njihov II. veseli večer z novim sporedom. Sicer ni bil ta večer pripravljen povsem z novimi točkami; slišali smo tudi skeče, napeve ter skladbe s prvega nastopa, pa zato nič hudega, saj dober humor, katerega prav »posrečeno« interpretira Matevž, lepo ubrano petje obeh baritonistov Dobravca in Robleka in končno učinkovito odigrane polke ter valčke človek rad sliši ne samo enkrat temveč večkrat.

Tudi tokrat je občinstvo z zadovoljstvom zapuščalo dvorano. Želimo dragim gostom, da bi še naprej z enakim uspehom ustvarjali lastne pesmi in melodije, da jih bomo v doglednem času imeli priliko zopet slišati in videti z novim programom.

Mojmir Sepe s svojim ansamblom v Trziču

Vse kaže, da bo letošnja sezona gostovanj precej razgibana in to predvsem v prirejanju zabavnih in veselih večerov, saj smo imeli — računajoč od meseca septembra dalje — že kar tri gostovanja raznih zabavnih ansamblov. Zadnja tovrstna prireditev je bila v sredo, 19. novembra ob 17.30 in 19.30 uri v dvorani Cankarjevega doma. To je bila revija plesnih in zabavnih melodij, v kateri so nastopili znani sodelavci Radia Ljubljane: Mojmir Sepe kot kornetist, pianist, pevec in vodja ansambla, nadalje Ati Soš, klarinet, saxofon, Jure Robežnik, vibrafon, Mitja Butara, kitara, Pavle Oman, bas, in Koko Jagodic, bobni. Kot vokalna solistka je sodelovala Majda Sepe, za dobro voljo pa je skrbel filmski humorist Janez Čuk, ki je bil obenem tudi komentator in konferencier tega večera.

Kot je bilo pričakovati, je tudi tokrat trziško občinstvo obakrat napolnilo dvorano, zlasti pri zadnji predstavi, ko je bila dvorana razprodana. Tokrat smo imeli priliko slišati tudi tipično »čisto jazz glasbo«, ki ima danes precej pristašev po svetu in tako tudi pri nas, zlasti med mladino. Posebnost jazz-glasbe je v tem, da vsebujejo te skladbe dokaj razbohoteno pestrost poliritmike in izometrije ter bujno improvizacijo na dano vodilno temo v melodiji. Tu pride še posebej do izraza individuum posameznega izvajalca, ki mora imeti lepo mero invencije v graditvi melodičnih in kompliciranih ritmičnih

pasaj. Na drugi strani pa jazz glasba upošteva tudi umirjenejšo motiviko tonskega izražanja pri takozvanih popevkih, kjer se ritem v precejšnji meri umiri in tako skladno alterira z vodilno melodijo, ki je oplemenitena z neizbežnimi čustvenimi septakordi in pestro modulacijo. Tako je v prvem primeru očitna ritmična razgibanost, nasičena z bujno, mestoma disonantno harmonijo, zato so vse takšne skladbe izvedljive v hitrem tempu (Ala breve) in podobno, v drugem primeru pa so pevski parti počasnih sklad zabavnega karakterja dokaj melodično impresivni, počasnejšega tempa, zato toliko bolj vsebinsko dojemljivi v glasbenem izrazu.

Pred pričetkom koncerta zabavnih melodij je humorist in napovedovalec Janez Čuk toplo pozdravil navzoče občinstvo in se mu zahvalil za lep obisk ter mu zaželel prijetno razvedrilo. Nato je ansambel Mojmirja Sepeta odigral angleško skladbo Aviso, nakar je konferencier Janez Čuk predstavil občinstvu vse nastopajoče osebe, ki so sodelovale na tem večeru. Spontani aplavz je pričel, da precejšnje število Trzičanov goste pozna po oddajah Radia Ljubljane in da so dobrodošli.

Program instrumentalnega ansambla ob sodelovanju pevke Majde Sepetove je obsegal po večini tuje skladbe iz zakladnice popularnih zabavnih melodij. Od domačih skladb smo slišali sedaj že kar udomačeno popevko »Ko ta-

vam po dežju«, nadalje O Marie, Dober večer (Bona sera), Vozi me vlak. Ves ostali program pa so tvorile popevke iz tujega repertoarja. Izvajanje vseh skladb je bila mestoma prava mojstrovina ritmične in melodične jazz-interpretacije in je kazno, da ta ansambel upravičeno uživa renome doma in na tujem. Vsak član tega ansambla je dodobra preizkušena jazz-glasbenik, ki z lahkoto obvlada vse tehnične ritmične včasih kar preveč zapletene kombinacije. Velik delež pri uspehu ima seveda tudi sama pevka, ki je v takih ansamblih nepogrešljiva oseba. Njeno petje se je lepo skladalo z instrumentalno spremljavo imenovanega ansambla. Solistični parti v posameznih skladbah so pisani naravnost »bravurno«, z dodano improvizacijo, kar je samo potenoiralo vrednost izvajane skladbe. Na drugi strani pa je ansambel znal pričarati iz svojih glasbil prav misteriozno emocijo glasbenega izraza, kot je bil to primer v čustveni, s »sentimentom preprojeni pesmi »Pravljica«. Prav zanimiva je bila izvedba »Ko naš Francelj gre k vojakom«, nekakšna glasbena parodija na čase, ko je ranjka Avstro-Ogrska rekrutirala naše slovenske fante, ki na humorističen način glasbeno ilustrira to novačenje. Fiestta Cubana in Bona Sera pa sta poslušalstvo naravnost fapirali, kar ni čudno, ko vsebujeta skladbi toliko južnjaškega temperamenta, da mora še tako ravnođušenega poslušalca pripraviti do

Prof. Slava Rakovec:

SEM IN TJA PO ČRNI GORI

5. Ob Tari in Limu

Svet ob Pivi, Tari in Limu je prav gotovo med najbolj slikovitimi in najlepšimi evropskimi pokrajinami. Saj je to svet čudovitih kanjonov, ki jim v Evropi ni primera. Nad globokimi soteskami pa kipijo pod nebo gorski vršaci kar najrazličnejših oblik in višin. Pokrajina, ki s svojo divjino, močnostjo in lepoto daje človeku čutili veličino narave in ga prisili k molku. Gledaš, uživaš, molčiš. Trudiš se, da bi se vtisi čim globlje zajedli, da bi čim dalje ostali v tebi, ker se zavedaš, da z besedami ni mogoče izraziti tega, kar vidiš.

Noben opis ne more posredovati tega, kar je narava ustvarila v srcu Črne gore, niti filmski trak bi ne bil temu kos, kajti kanjon Tare je mestoma 800 in celo 1100 metrov globok ter je po dolžini in velikosti drugi na svetu, to je takoj za velikim koloradskim kanjonom v Združenih državah Amerike.

Dolžina Tarine struge od izvira do sotočja s Pivo znaša 140,5 km, od tega je preko 87 km doline kanjonskega tipa.

Da ta čudovita pokrajina v svetu ni bolj znana in zato ni deležna tolikšnega obiska, kot ga zasluži, je prav gotovo vzrok v oddaljenosti pokrajine, njeni zatišni legi in relativno težji dosegljivosti.

Najbolj slikovita in dramatična je dolina Tare v spodnjem delu od Djurdjevice Tare pa do sotočja s Pivo. Ta del kanjona je dosegljiv le pešcem in kajakašem. Do neke mere si ga pa moremo ogle-

dati tudi z vrha: z roba nad kanjonom, severno od Zabljaka.

Cesta pa nas z Zabljaka vodi preko Jezer proti vzhodu, kjer se po gozdnem pobočju začne spuščati navzdol, v dolino Tare. S pobočja je videti spodnji del Tarinega kanjona z razdrapanimi, navpičnimi stenami, impozanten, precej porasel z zelenjem.

Z ovinka na pobočju ugledamo v dnu veliki most preko Tare, izredno tehnično delo in odlično spričevalo inženirske sposobnosti. Ta most ima, čeprav še ni star, že svojo burno in tragično zgodovino.

V lahnem loku, bel in vitek, se proži most preko kanjona v višini 165 metrov nad reko. Njegova dolžina znaša 330 metrov. Preko mostu vodi cesta, ki spaja Zabljak s Pevljem. V elegantnih lokih se dviga most nad reko, ki se globoko pod njim zvija kot ozka kača. Globoko spodaj, v temeljih betonskih konzol je vzdano ime inž. Lazarja Jaukovića, ki je most zgradil. Ob mostu pa je grob s spominsko ploščo, s katero izvemo, da je inž. Lazar Jauković v teku tretje ofenzive porušil most po nalogu vrhovnega štaba in da so ga zato okupatorji na mostu ustrelili.

Tu pri mostu na Lever Tari preidemo na novo, 8 m široko cesto, ki vodi po kanjonu Tare, ob reki navzgor, proti jugovzhodu, proti Mojkovcu. Po ozki soteski, pod domala navpičnimi stenami, skozi številne predore se dviga cesta navzgor. Ves čas ob Tari, ki se peni in šumi in z dokajšnjim strmecem hiti navzdol. Ob vsej poti je

Tara pravzaprav pobesneli tok, ki se togotno prebija skozi pečevje.

Pot vodi mimo Dobrilovine, starega samostana, od koder bi prišli na Sinjajevino do divnega Zabojskega jezera.

Kmalu se pripeljemo do Crnih poda, kjer je čudoviti gozd stoletnih borov, ki se kot »gotski stolpi« dvigajo v višino 60, 70 in celo 80 metrov. Zares, nepozaben, prekrasen gozd.

Cesta zavije nato v sotesko Bistrice, se v velikem ovinku spet približa Tari in se preko široke in slikovite doline — Donjih in Gornjih Polja — približa Mojkovcu.

Zapustili smo kanjon Tare. Pri Mojkovcu se dolina razširi. V istimenski kotlinici je mestece Mojkovac, ki ima okoli 2000 prebivalcev in je edini kraj v tem področju, ki se je razvil v industrijsko naselje. Po drugi svetovni vojni je tu nastal lesni kombinat, ki zaposluje okoli 900 delavcev in je največji lesni kombinat v Črni gori.

Mestece je nastalo ob kolenu Tare na mestu, kjer Tara zapuščata meridiansko smer in se obrne v dinarsko smer, proti severozahodu. Topografske razmere so ugodne za nastanek naselja, toda položaj Mojkovca je zanimiv tudi v strateškem pogledu. Tu je bila leta 1915 slovitá mojkovalčka bitka, v kateri je črnogorska vojska premagala avstroogrsko.

Kmalu zapustimo Mojkovac. — Ozremo se še proti jugozahodu, kjer so na severozahodnem pobočju Bjelasice ruševine starega

rudarskega naselja Brskova, kjer so v trinajstem stoletju kovali prve srbske kovance, »brskovske groše«. Takrat, pred 700 leti je bil tu največji rudarski center na Balkanu. V trinajstem stoletju je tu 40.000 rudarjev kopalo srebro. Brskovski groši so bili le za osmi- no lažji od beneških in dubrovniških kovancev.

Takrat je bilo Brskovo velik kraj, prestolnica kralja Uroša I. in glavno trgovsko mesto Srbije v XIII. stoletju, polno sijaja in bogastva, pa tudi bede. Sem so hodili po trgovskih poslih mnogi trgovci iz Kotora in iz Dubrovnika. Stoletja so prekrila Brskovo, o njem pričajo le zapiski in ruševine.

Še malo se zapeljemo ob Tari navzgor, nato pa zapustimo avtobuse in se začnemo vzpenjati po pobočju Bjelasice proti Biogradskemu jezeru.

Da bi se tudi bodočim rodovom ohranila vsa lepota nedotaknjene narave, je del Bjelasice, in sicer najzanimivejši, imenovan Biogradska gora, proglašen za nacionalni park in strogo zaščiten. Okoli 2000 hektarov je tega zaščitenega ozemlja, ki se skoro sklada s porečjem Biogradske Rijeke. Gozdovi zavzemajo 85 odstotkov tega rezervata. — Nadmorska višina zaščitenega ozemlja se giblje od 832 m (ob Tari) pa do 2116 m (Zekova glava).

Na tem prostoru se biološki in drugi naravni procesi odvijajo nemoteno, brez človeškega vpliva. Čeprav je stanje prirode spremenljivo, a človeška dejavnost tu ne posega v razvoj. Zato seveda tu ne sečejo gozda, ne lomijo kameinja, ljudje se tod ne naseljujejo, ne goje živine, lovijo zelo omejeno.

Toda zaradi svojih naravnih lepote je vendar Biogradska gora

spontanega in navdušenega aplaza. Pesmi so morali na zahtevo poslušalstva ponoviti. Nič manj uspeha ni žela Granada, grajena po španskem glasbenem koloritu. Posebnost in nekakšen trenutni krik glasbene mode je bila skladba Diana — calypso. Vsekakor je ta stil sprejemljivejši kot svojčas razbohoteni in vulgarni Rock and Roll, ker teži že po lepši ekspoziciji melodične in ritmične linije in je tako bolj dostopen za ljudska ušesa. Skratka, skoraj vsaka skladba je zahtevala od izvajalcev določene tehnične spretnosti in osebnosti intuicije. Prav samozno so učinkovale mestoma prav virtuozno odigrane solistične partije (Ati Soss, Mojmir Sepe, Jure Robežnik in Koko Jagodic) in včasih ustvarile med poslušalci kar magično razpoloženje, kot je bilo to zaznavno v skladbah Skladba za klarinet solo in ansambel, nadalje v Gershwinnovi skladbi, Maške-redni Živ žav, Caravan itd.).

In še nekaj o ansamblu: Ta ansambel je bil ustanovljen pred 2 letoma. Eno leto pa deluje v takšni zasedbi, kot smo ga slišali. Je stalni sodelavec Radia Ljubljane, nadalje gostuje širom po naši domovini. Omembe vredno je zlasti gostovanje v Parizu, kjer je doživel lep uspeh. Pa tudi v Trstu je prirejal revije.

Pa še nekaj napotkov za nedisciplinirane poslušalce: Naš list je kakor tudi drugi listi že večkrat opozarjal in izpodbudno vplivali na nedisciplinirane poslušalce, ki ne znajo pravilno pojmovati, kaj je kulturno odobravanje in kaj ne.

Gre namreč za tisto povsem nekulturno izražanje zadovoljnosti kot so n. pr. žvižganje, cepetanje z nogami, vzkliki in podobno vpitje. Saj je vendar človeški razum praktično uvedel ploskanje z rokami kot simbolično formo zahvale za uspešno izvajanje koncerta. Zakaj torej žvižganje, ki velja le za določene namene (n. pr. če pokličemo kako žival, ne pa človeka). Isto velja za cepetanje z nogami (saj ni izbruhnila revolucija) ali pa vpitje (saj gostje niso gluhi!). Vse takšno izražanje je nedostojno za človeka in spada v živalski vrst, ne pa v kulturni dom. Kazno je, da tudi gostje sprejmejo rajši spontan, prisrčen aplavz kot pa vulgarne vzklike in podobno. Teh navad se namreč večinoma poslušuje mladina in bi bilo želeto, da bi mladinske organizacije, sindikati pa tudi šole pravilno tolmačile potrebo po odpravi takšnih nedostatkov, ki niso nikomur v čast in ugled.

Renomirani gostje bodo tudi v prihodnje še dobrodošli in to toliko bolj če bi se vsaj določeni del tržiške glasbeno izobražene publike znebil mučnega vtisa, da za Tržič ni važno, ako se koncert zakasni za pol ure (akoravno so imeli gostje lastna prevozna sredstva), nadalje da je bila izvedba mestoma nekoliko slabša od izvedb v kakem večjem kraju (n. pr. Kranju) itd. Menimo, da je bila med drugim vstopnina dovolj visoka za naše krajevne razmere in da ne gre zapostavljati občinstva, ki zna biti v določeni meri tudi zadosti kritično.

Razstava sodobne jugoslovanske grafike je vzbudila veliko zanimanje

V dneh od 20. do 26. novembra smo imeli Tržičani redko priljubljenost, da smo si lahko kar v Tržiču samem ogledali izbor del sodobnih jugoslovanskih grafikov. V večjih kulturnih središčih, pa tudi n. pr. v Kranju se umetnostne razstave vrstijo druga za drugo vse leto in se tako prebivalstvo teh mest lahko postopno seznanja s stvaritvami najrazličnejših umetnikov, domačih in tujih, in z najrazličnejšimi umetnostnimi tokovi v zgodovini likovne umetnosti. Spričo tega dejstva se nam takoj v začetku našega poročila vsiljuje vprašanje, ali ne bi mogli biti tudi Tržičani pogostejše deležni take duhovne hrane. To nikakor ne bi bilo težko, posebne ne, če bi se tesneje povezali s kranjskim muzejem, ki bi, kot vemo, svoje vsakokratne aranžmaje rad poslal tudi nam na ogled. Potreben bi bil samo človek, ki bi n. pr. v okviru skrbi za izobraževanje odraslih prevzel tudi skrb za umetnostne razstave. To bi bilo prav koristno delo, zakaj težko si predstavljamo, da bi se kaj več Tržičanov redno vozilo na razstave v Ljubljano. Tudi prostor, čitalnica »Svobode«, temu namenu kar ustreza.

Razstava, ki smo jo videli to pot v Tržiču, je bila omejena na dela sodobnih jugoslovanskih grafikov. Zastopanih je bilo 39 avtorjev (med njimi 5 Slovencev) in prikazanih 47 njihovih del v

različnih tehnikah. Največ je bilo litografij in lesorezov, med njimi nekaj tudi barvnih, ter linorezov, medtem ko so bile ostale tehnike (bakrorez, gipsorez, suha igla, akvatinta in serigrafija) zastopane z manjšim številom del.

Razstava seveda v tem skromnem izboru še daleč ni mogla predstaviti vsega bogastva iz zakladnice naše grafike, ki žanje priznanja tudi zunaj mej naše domovine. Pogrešali smo na njej celo vrsto priznanih grafikov, pa tudi tisti, ki so zastopani v izboru, niso prikazani z najboljšimi svojimi stvaritvami. Težko je reči, kakšni vidiki so vodili organizatorja te potujoče razstave — Kulturno-prosvetni svet Jugoslavije — pri izboranju razstavnega gradiva, gotovo je le, da je bil namen razstave — približati umetnost najširšim plastem ljudstva — tudi s tem majhnim izborom vsaj do neke mere dosežen. Zato je prizadevanje vseh tistih, ki so pripomogli, da je bila razstava odprta tudi pri nas, vse hvale vredno.

OBVESTILO

Turistično društvo obvešča vse zainteresirane, da je odslej odobreno izdajanje ugodnostnih mesečnih vozovnic tudi dijakom na proгах Kovor—Tržič in Golnik—Tržič.

vključena v gospodarstvo po drugi poti, po turistični.

Petnajst kilometrov južno od Mojkovca se pri mostu čez Taru odcepi štiri kilometre dolga pot proti vzhodu — proti Biogradske-mu jezeru. Na teh štirih kilometrih ceste se dvignemo za 262 m. Pot vodi skozi prekrasen, gost gozd do jezera, ki ostaja skrito očem vse dotlej, dokler ne stojimo docela pred njim.

Biogradsko jezero je ledeniškega postanka. Dolgo je okoli 1100 metrov, široko pa okoli 400 m. Jezero se sestoji iz dveh delov, ki sta med seboj v zvezi z jezersko ožino. Zgornji, južni del jezera je širši in bolj plitev, spodnji del je znalno globlji. V južni del jezera se izliva Biogradska Rijeka, ki priteka z Biogradske gore in prinaša toliko naplavin, da z njimi močno zasipa gornji južni del jezera, ki zato postaja manjši in plitvejši. Od vseh strani ga obdaja gozd. Krog in krog jezera vodi steza, da si lepoto jezerske gladine lahko ogledujemo od vseh strani. V gozdu okrog jezera živi poleg druge divjačine tudi precej jelenov, ki hodijo k jezeru pit vodo in jih morejo turisti pogosto videti.

Gozd je mešan in čudovito lep. Posebno pozornost vzbujajo ravna stoletna debela v neposredni bližini jezera, ki se ogledujejo v jezerskem zrcalu. Pokrajina je dostojanstveno tiha, mir in spokojnost vladata na jezeru in krog njega.

Biogradsko jezero ima dokaj rib, postrvi odlične vrste, a ribe smejo loviti le z dovoljenjem. Tudi veliki belasički gozdovi služijo kot odlično zaklonišče raznim divjim živalim: srnam, jelenom, divjim svinjam in drugim.

Ob jezeru je manjše gostišče,

kjer si lahko »privežeš dušo« in se okrepčaš s črno kavo.

Ko stojim ob tem gorskem jezeru v senci visokih smrek, v nadmorski višini 1178 m, se vprašujem, ali smo Slovenci dovolj storiili za to, da bi naše slovenske naravne lepote ostale nedotaknjene tako, kot je ostala nedotaknjena naravna čarobnost Biogradske gore z njenimi pragozdnimi velikani, njenimi jezeri in njenim živalskim svetom. Zdi se mi in bojim se, da se bomo morali hoditi iz Slovenije v Črno goro učiti ceniti vrednost, ki jo imajo nedotakljivi gozdovi in njihove lepote.

Zapustiti je treba prelepo jezersko gladino, se posloviti od jagnjetine in paprike, ki nam jo nudijo v gostišču, in se po gozdu spustiti spet navzdol do ceste. Pot nas vodi ob Jezeršćici, podzemnem odtoku Biogradskega jezera.

Pri mostu čez Taru spet zasedemo avtobus in se zapeljemo ob Tari navzdol, proti severu in mimo Mojkovca. Zdaj zapustimo dolino Tare in preidemo v porečje Lima. Ob Limovem pritoku Lepešnici se vozimo proti vzhodu. Dolina se širi — po njej bo vodila novo projektirana proga iz Bara v Beograd in takrat bo to ozemlje, ki danes še sameva v prometnem zatišju, prav gotovo postalo precej drugačno. Tudi nova avtomobilska cesta iz Bara v Beograd bo tekla tod vzporedno s progo in prinesla pokrajini med Mojkovcem in Bijelim Poljem novo življenje.

A sedaj niti o progi, niti o cesti še ni sledu, zato se vozimo po malo naseljeni, samotni dolini proti Limu.

Kmalu ugledamo Lim, ki ves rjav in kalen vali svoje vode proti severu, proti Drini. Kot vsa Črna gora je tudi dolina Lima polna pri-

rodnih kontrastov. Planinski svet nad dolino je velik del leta pokrit s snegom, levo in desno od korita Lima pa se vrste pašniki in travniki, v bližini redkih naselij pa tudi njive in vrtovi.

Mimo Brzave in Bioče se dvigamo po dolini ob Limu navzgor. Vozimo se po Tifranski klisuri. Tu prehaja Lim iz ivangradske ravnice. Nad reko opazimo Jasikovac, staro turško trdnjavo, kjer so italijanski okupatorji leta 1941 obesili devet zavednih rodoljubov.

Kmalu ugledamo samostan Djurdjevi Stubovi iz XII. stoletja, kjer je bilo središče budimljanske episkopije. Ta samostan je bil stoletja kulturni in nacionalni center vse pokrajine. Z njegovim imenom se povezana nacionalno-osvobodilna gibanja te pokrajine proti otomanskim zavojevalcem. V njem je bila odprta prva šola v limski dolini.

Se malo dalje po cesti in že se vozimo v Ivangrad, nekdanje Berane. Po vojni je mesto dobilo novo ime v spomin na narodnega heroja Ivana Milutinovića.

Ivangrad je mestece ob Limu z značilnimi, večidel nizkimi hišami, sredi bogate okolice. Na glavni ulici je nekaj večjih hiš, hotel »Beograd« s kavarno, trgovski lokali in knjigarna. Mesto ima namreč popolno gimnazijo in na večer, ko se konča pouk, je na glavni ulici vse polno dijakov. Seveda ne manjka tu orientalskih slašćičarn, kjer se lahko posladkaš z baklavami in kadajfom in napiješ osvetožujoče boze (pijače iz mlade koruze). Sprehodimo se po mestu tja do mosta preko Lima, ki je tu že kar precej širok. Pozimi mora biti tod precej snega, kajti hiše imajo strme strehe, s skodlami pokrite, a skodle so od naših dokaj različne.

Na večer posedemo spet v avtobuse in se vozimo ob Limu navzgor, na jug, proti Andrijevići. Cesta vso pot ob vodi, da moremo opazovati strugo in kalni Lim v njej. Pri Trepčici preidemo preko mosta čez Limov pritok Trebaćko Rijeko. Dolina postaja vsa ožja in kaj kmalu ugledamo pred sabo Andrijevićo.

Prijazno mestece je nastalo ob izlivu Zlorečice v Lim v nadmorski višini 800 m. Ustavimo se pred hotelom Komovi (40 postelj), ki je nov in udoben. Pri hotelu je avtobusna postaja. Skozi Andrijevićo vodijo namreč glavne avtobusne linije, ki povezujejo Črno goro z Metohijo in Srbijo. Že navsezgodaj, še v temi, ob štirih zjutraj izpred hotela odpelje avtobus, ki se po Gornjem Polimlju vzpenja na visoki gorski prelaz Čakor (1849 metrov) in od tam v Peć v Kosmetu. — Iz Andrijeviće vozi avtobus tudi na zahod proti Titogradu, Cetinju, od tu pa proti morju do Budve in Kotora.

Mestece je razpotegnjeno vzdolž ob cesti. Kako slikovito leži, opazimo pravzaprav šele, če stopimo ven iz naselja in preko mostu čez reko ter po cestnem ovinku ob Limu malo navzgor. Od tod je pogled na Andrijevićo zares edinstven. Vse mestece se gneta na terasi nad Limom. Pod naseljem se strmo odrezana ježa terase spuščata neposredno do proda ob Limovi strugi, nad mestecem pa se dviga spet pobočje okoliških vzpetin. Precej strma pobočja obdajajo Andrijevićo domala krog in krog, vendar je dolina dovolj široka, da je sončna in da se med gozdovi na pobočju svetijo krpe obdelane zemlje.

Pisma naših bralcev

Kino v Trziču je pravzaprav edina ustanova, ki redno oskrbuje Tržičane s programom in s tem širi obzorje tržiškega prebivalstva, mu nudi razvedrilo in zabavo, včasih tudi pravi umetniški užitek. Koliko tega in onega bomo deležni, zavisi seveda od filma, ki ga vrtijo. Filmi so seveda zelo različni in bodo taki tudi v bodoče. Kajti okusi so različni in je zato treba izdelovati filme kar najrazličnejših vrst in kvalitet. Tega e filmske družbe dobro zavedajo in pošiljajo na trg zabavne, poučne, kriminalne, detektivske, psihološke, vzgojne, zgodovinske, glasbene, umetniške in razne druge filme.

Človek seveda vnaprej ne more vedeti, kakšen bo film, zato zaide včasih k predstavi, ki mu ni všeč. Nekateri Tržičani, zlasti tržiška mladina pa meni, da je njena dolžnost, da kar med predstavo naglas izrazi svoje mnenje o filmu. Tako se dogaja, da je slišati med predstavo odobravajoče vzklike, drugič žvižge, tretjič klice, ki naj glavnega junaka izpodbujajo k še večjim junaštvom ali pa ogorčene proteste, ki pričajo, da gledalcem film nikakor ni všeč.

Vsi taki glasovi seveda motijo ostale gledalce, ki pogosto ne soglašajo z glasnimi pripombami, in jim ni mogoče niti v miru slediti predstavi.

Čas bi že bil, da se tudi v Trziču med predvajanjem filma ustvari tisto kulturno vzdušje, ki je potrebno, da človek vsaj lahko v miru sledi temu, kar je na platnu videti. Vsako glasno vzklikanje med predstavo je prav gotovo znak, da se človek ne zna niti malo obvladati, da ni zadosti vzgojen in da še daleč ni kulturnen. Kajti če bi bil, bi se svojih glasnih opazk sramoval in bi privoščil ostalim gledalcem, da v miru slede predstavi.

Komur film nikakor ni všeč, naj molči, če mu pa to ni mogoče, naj mirno zapusti dvorano. Skrajni čas bi že bil, da nastane v tem oziru neki red, ki je vsepovsod po naših mestih sicer že sam po sebi umeven.

Morda ne bi bilo narobe, če bi za nedoraslo mladino pripravili predavanje o tem, kako naj se pri prireditvah vede. Zdi se mi, da je šola tu že storila svoje, kajti tisti del mladine, ki hodi v šolo, se tudi v kinu še kar dostojno vede. Največ nevršnega nemira pa povzročajo v tržiškem kinu mladinci, ki niso dovolj vzgojeni in v svoji objestnosti menijo, da so poklicani soditi o stvareh, ki jih vse premalo poznajo in zato ne morejo biti njihovi kritiki.

Prav bi tudi bilo, da biljeterji človeka, ki s svojimi vzkliki moti predstavo, postavijo pred vrata in s tem ostali publiki omogočijo, da v miru uživa. Če pa to ni mogoče, bi morda ne bilo odveč, da vsaj z napisom opozorimo razgrajajoče, da je njihova prva dolžnost, da so med predstavo tiho.

Res je sicer, da motenj ni pri vsaki predstavi, res pa je tudi, da prav pogosto resen človek ne more uživati najboljših umetniških stvaritev zaradi nevezgjenih in nekulturnih sogledalcev, ki umetnine ne razumejo, se zato dolgočasijo in uganjajo norčije.

Upravi kina pa na uho še drobno opazko: Že zadnjič smo opozorili na potrebno pažnovo pri prevajanju filmskih naslovov v slovenščino. Te dni je spet visel v izložbi na trgu napačen naslov, ki vabi na ogled dalmatinske svadbe, čeprav vsak naš otrok že v osnovni šoli izve, da je treba pravilno slovensko pisati svatba. Nikar ne pustite, da se bodo otroci, ki se pogosto ustavljajo pred izložbenim oknom na trgu, zgražali nad nepoznanjem slovenskega jezika in delali opazke na račun tistega, ki določa in piše naslove filmov.

KINO

29. novembra do 1. decembra: ameriški barvni film ZGODBA O JOLSONU.

2. do 3. decembra: jugoslovanski film NJIH DVOJE.

4. do 5. decembra: francoski barvni film SVET TIŠINE.

6. do 8. decembra: francosko-jugoslovanski film MIHAJLO STROGOV.

9. do 10. decembra: poljski film RESNIČNI KONEC VOJNE.

11. do 12. decembra: češki barvni film DOBRI VOJAK ŠVEJK.

13. do 15. decembra: ameriški barvni film PONNY EXPRES.

16. do 17. decembra: italijanski barvni film DEKLE Z REKE.

18. do 19. decembra: jugoslovanski film ČRNI BISERI.

20. do 22. decembra: ameriški barvni film DEŽELA FARAONOV.

23. do 24. decembra: ameriški barvni film ŽIVLJENJE KAPITANA WIGHTA.

25. do 26. decembra: ameriški film MODRI PAJČOLAN.

27. do 29. decembra: ameriški barvni film GOSPODAR BALANTREA.

30. do 31. decembra: ameriški barvni film BELI JORGOVAN.

Vsem občanom tržiške občine
čestita ob prazniku Republike

Turistično društvo v Trziču

s svojo informacijsko pisarno,
ki bo še nadalje skušala ustreči
vsem vašim željam.

Ustanovili bomo akademski klub

Tam, kjer je močna industrija, je tudi dosti študentov. Koliko nas je v Trziču, niti sami ne vemo, ker nimamo svoje organizacije. V organiziranem delu študentov je naše mesto med zadnjimi v Sloveniji. Vsa večja mesta in področja imajo svoje akademske klube, v katerih se zbirajo študentje. Ti klubi so odsev pripravljenosti študentov, da na ta ali oni način pomagajo družbi, na drugi strani pa se njihova organizacija lahko poteguje za njihove interese. Torej bo tudi pri nas tak klub imel vse

pogoje za svoj obstoj in delovanje. Z ustanovitvijo tega kluba bomo študentje najlepše počastili naš državni praznik.

STUDENTKE IN STUDENTJE!

Udeležite se ustanovnega sestanka, na katerem bomo ustanovili naš Tržiški akademski klub! Sestanek bo v nedeljo, 30. novembra ob pol 10. uri v sejni dvorani občinskega ljudskega odbora. S svojo udeležbo boste dokazali, da ste pripravljeni v klubu sodelovati.

LIKVIDACIJA OTROŠKEGA DOMA — NOV OTROŠKI VRTEC

Oba zbora občinskega ljudskega odbora sta sklenila, da preneha Otroški dom s poslovanjem in preide v likvidacijo. Prostor Otroškega doma in del inventarja se izroči Otroškemu vrtcu, ker bo v prostorih odprt še en otroški vrtec, ki je za tamkajšnji del občine nujno potreben. Z otvoritvijo drugega otroškega vrtca bo približno pokritih 50 odstotkov potreb po otroških vrtcih. Otroški dom je moral občinski ljudski odbor ukiniti, ker ni imel pogojev za nadaljnji obstoj. Zaradi majhnega števila otrok, ki bi jih oskrboval dom, so stroški tako narasli, da bi jih starši ne mogli plačevati, pa tudi za občinski ljudski odbor so stroški bili zelo veliki. Za približno 8 do 15 otrok bi moralo biti zaposlenih 9 uslužbencev. Otrokom, ki bodo z ukinitvijo doma prizadeti, bo potrebno nuditi ustrezno varstvo po rednikih.

AVTOBUS BO VOZIL V JELEN- DOL

Po večkratnem posredovanju predstavnikov občinskega ljudskega odbora in njegovih organov pri podjetju SAP je končno uspelo, da začne s 1. decembrom dvakrat dnevno voziti avtobus v Jelendol. S tem so vsi kraji v občini dobili avtobusno zvezo.

POVEČANA SKRBE ZA ZDRAVJE OBČANOV

Nikdar v prejšnjih dobah niso tako skrbeli za zdravje občanov, kot skrbi zanj socialistična Jugoslavija. Tri splošne, 1 okulistična, 1 rentgenska, 1 ginekološka in 1 splošna zobna ter 1 otroška ambulanta so na razpolago občanom. Poleg tega delujejo še dečji dispanzer s posvetovalnico, 1 dispanzer za žene, na novo je začela poslovati v Lešah posvetovalnica in 3 mobilne posvetovalnice v Podljubelju, Lomu in v Jelendolu. — Splošna zobna in otroška zobna ambulanta sta se preselili v novo urejene in sodobno opremljene prostore v mestnem domu. Občinskemu ljudskemu odboru, Zdravstvenemu domu in organom, ki sodelujejo pri izboljšanju zdravstvene službe, gre vse priznanje.

KRMILNICE ZA PTICE

Pristojni občinski gozdarski organi bodo letos pravočasno poskrbeli za namestitev primerih krmilnic za koristne ptice in stalno zalaganje krmilnic s potrebno krmo. Vsem prebivalcem toplo priporočamo, da na svojih vrtovih ali drugih prostorih uredijo krmilnice in skrbijo za krmo.

GIBANJE PREBIVALSTVA

v času od 10. do 24. novembra

Rodile so: Srečnik Brigita, predilka iz Trziča — dečka; Gričar Lucija, gospodinja iz Trziča — deklico. — Čestitamo!

Umrlji so: Grohar Frančiška, oskrbovanka v domu onemoglih, stara 58 let. — Naše sožalje!

Poročili so se: Turk Martin, čevljar in Sušnik Miroslava, tovarniška delavka, oba iz Trziča; Doberle Vincencij, pleskar in Klemenčič Ana, predilka, oba iz Tr-

ziča; Geč Stanislav, delavec in Mrkun Jožefa, tovarniška delavka, oba iz Sp. Vetrna; Zagoršek Martin, skladiščni delavec iz Smolinčev in Benedik Brigita, tkalka iz Trziča; Vidic Stanislav, tovarniški delavec in Benedik Helena, tovarniška delavka, oba iz Trziča; Primožič Franc, kmečki delavec iz Grahovš in Meglič Marija, tovarniška delavka iz Loma pod Storičem. Mnogo sreče!

Ob 15. obletnici rojstva nove Jugoslavije
čestita svojim gostom

Gostišče Ljubelj

in se priporoča za čim večji obisk.

V gostišču boste vedno najbolje postreženi!

TELESNA KULTURA IN ŠPORT

Pravilna usmeritev telesnovzgojne dejavnosti osnovna in poglobljena naloga vseh družbenih in množičnih organizacij

V dneh od 6. do 8. novembra je pod pokroviteljstvom predsednika republike maršala Jugoslavije Josipa Broza-Tita zasedal v Beogradu I. kongres telesne kulture, ki se ga je udeležilo poleg 120 gostov še okrog 1800 delegatov iz vseh delov naše države. Svečani otvoritvi kongresa so med drugimi prisostvovali tudi podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Aleksander Ranković in Rodoljub Čolaković, nadalje predsednik LS LR Srbije Jovan Veselinov, člana ZIS Krsto Popivoda in Krsto Crvenkovski, podpredsednik Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Ivan Božičević, načelnik generalštaba JLA podpolkovnik Ljubo Vučković, predsednik CK LMJ Milka Tripalo, državni podsekretar za narodno obrambo generalpolkovnik Otmar Kreačić in druge visoke osebnosti našega družbenega in političnega življenja.

Neposredno po otvoritvi kongresa so prebrali pozdravno pismo predsednika republike Josipa Broza-Tita, ki med drugim tudi pravi: »Naša socialistična družba je doslej vlagala znatna sredstva za nemoten razvoj telesne kulture. Ravno v povojnem obdobju smo dosegli odlične uspehe na tem področju. Sodim pa, da bi bili uspehi znatnejši, če bi odpravili različna nazadnjaška pojmovanja, ki predstavljajo še vedno pereč in glavni problem k uresničevanju naših ciljev.«

Po izvolitvi 21-članskega delovnega predsedstva kongresa je udeležence pozdravil podpredsednik ZIS Aleksander Ranković, ki se je v svojem izjavljanju dotaknil zlasti potrebe po organiziranju kongresa za telesno kulturo, dosedanjih uspehov in nadaljnjih smeri v naši telesnovzgojnih organizacijah, družbene vloge športa in tesnega sodelovanja v družbenih organizacijah. V nadaljevanju dela kongresa je bil podan referat predsednika zvezne komisije za telesno kulturo Slavka Konarja z naslovom: »Naloge in razvoj telesne kulture v razmerah socialistične izgradnje v Jugoslaviji.« Zanimivo in pestro poročilo omenja značaj I. kongresa telesne kul-

ture in njegovih osnovnih ciljev ter hotenj. Sledi razpolaganje sredstev, sistem tekmovanj, vključevanje žena v telesnovzgojne organizacije, množičnost telesne kulture in ureditev statusa vrhunskih športnikov z naslednjimi zahtevami:

1. Nepotrebna je delitev športa v dve skupini — vrhunski in množični.

2. Šport naj ne bo osnoven poklic posameznika.

3. Pomoč naj se dodeli le najbolj nadarjenim športnikom.

4. Vsa predvidena pomoč naj bi šla po statutu ZŠJ.

5. Potrebna je ukinitvev različnih nagrad, pohval itd.

Po poročilu se je razvila živahna razprava, v kateri so sodelovali: Milica Sepe, Franjo Mihalić, Zoran Polić, Pero Djetelić, generalmajor Djuro Lončarević in Leopold Krese.

Spored drugega kongresa telesne kulture je obsegal razpravo o podanih poročilih in delo delegatov po komisijah. Na plenarnem zasedanju je sekretar CS ZSJ Miša Pavičević spregovoril delegatom o zgodovinski obletnici 41-letnice velike socialistične oktobrske revolucije, ki je zaznamovala konec izkoriščanja delovnega človeka, konec socialnega in nacionalnega zatiranja in oživila ideje socializma.

Podajamo vam kratek pregled podanih poročil, ki so prispevala znaten delež k popularizaciji in propagiranju nadaljnjih nalog organizacij telesnovzgojne dejavnosti.

Sekretar za ljudsko zdravstvo pri ZIS dr. Herbert Kraus: »Pravilna oziroma načrtna telesna vzgoja bi lahko edina odpravila pereč problem deformacije, različnih poškodb in okvar, seveda le pod strogim in stalnim zdravniškim nadzorstvom.«

Sekretar CS ZSJ Miša Pavičević: »Zlasti važna je potreba aktivnega odmora po delu, zlasti z različnimi telesnovzgojnimi posegi, ki so temelj njegovemu edinstvenemu športnemu izživljanju izven tovarne, podjetja in ustanove.«

Predsednik OLO Skoplje Naum Naumovski je spregovoril o vlogi komune in fizične vzgoje ljudstva, Milivoje Radovanović o materialnofinančnih problemih telesne kulture in ing. Boris Ba-

krač o planiranju, projektiranju, izgradnji objektov telesne kulture. Zanimivim in peštrim referatom, podanim na kongresu, so sledile živahne razprave, na katerih so številni naši športni telesnovzgojni delavci izrazili svoja mnenja, ki naj bi postala, če ne že sedaj, vsaj v prihodnje uresničljiva, kar pa bi brez dvoja pomenilo nadaljnji napredek v prizadevanjih za čim širšo afirmacijo telesne kulture v naši državi. Zavedati se tudi moramo da nas čaka še obilo dela, načrtov gradenj športnih objektov in ustanov, pravilna vzgoja do- raščajoče mladine itd. Kos vsem nalogam pa bomo le tedaj, če bomo znali pravilno oceniti vse možnosti in razpoložljiva sredstva v okviru dela na področju telesne kulture. Ne le to; nujno potrebo narekuje tudi to, da zatremo vse nepravilne tendence in mere, ki bi se slučajno pojavile v razvoju našega prizadevanja in naporov, da damo telesni kulturi v našem družbenem življenju tisto odgovorno mesto, ki ji tudi pripada. Le pravilno zasejano seme bo rodilo bogate sadove in upamo, da tudi v tem primeru ne bodo izostali. Zlasti važno je tudi dejstvo, da so bili vsi problemi proučeni v vseh niansah in aspektih, kar naj daje trdno jamstvo, da so

napake slednjič le ugotovljene in odstranjene. Ravno na področju telesne kulture bodo potrebni še značilni naporji v želji, da jo vskladimo s splošnim družbenim razvojem. Variant je torej več, možnosti tudi, le trdnih moči in volje je treba kakor doslej, pa bo šlo delo nemoteno po začrtanih smernicah. Da se v polni meri zavedamo svojih nalog, kaže zgovorno tudi pismo delegatov predsedniku republike Titu, ki med drugim pravi: »Z zadovoljstvom Vas lahko obvestimo o tem, da je tudi kongres za telesno kulturo pokazal izredne možnosti v naših komunah, tovarnah in šolah. Z jasno odreditvijo smisla in vsebine sistema telesne vzgoje ob sodelovanju vseh družbenih sil, zainteresiranih za to področje, racionalnejše izkoriščanje obstoječih materialnih sredstev, s katerimi komuna in vsa skupnost razpolagajo, se bodo vsi problemi v bodoče reševali hitreje in učinkoviteje.«

Ob zaključku kongresa je bila izdana tudi resolucija, ki naglašja izreden pomen telesne kulture v družbeni ureditvi in pripominja, da je ravno njena vloga neobhodno potrebna pri razvoju socialističnih odnosov.

Ivan Virnik:

Ob Dnevu republike čestita **»KOČNA«** trgovsko podjetje na veliko in malo-KAMNIK in se priporoča za nakupe v poslovalnicah: „METKA“ • „MOJCA“ • „DELIKATESA“ „SUKNO“ • „TIP-TOP“ • „USNJE-OBUTEV“

Nogomet

JESENSKI PRVAK — PARTIZAN

SOLIDNO 3. MESTO TRŽIČA

Zadnji prizor prvega dejanja nogometnega prvenstva Gorenjske je končan. Na oder pred odprto sceno so stopila najboljša moštva, katerih razvrstitev je povsem realna in ustreza njihovim igram v jesenskem delu prvenstva. Največ odobravanja je požel vsekakor škofjeloški Partizan, moštvo odličnih kvalitet in nadaljnjih perspektiv. Tudi Prešeren je pred domačo javnostjo položil orožje učinkovitejšim škofjeločanom, ki so brez posebnih naporov vložili v svoj dosedanj izkupiček še dve nadaljnji točki. Vzlic neodločenemu izidu v prvem delu igre je Planika v nadaljevanju katastrofalno porazila mestnega rivala Mladost, ki letos ni predstavljala tiste homogene enote kakor dosedaj. Tik pred zaključkom srečanja je sodnik Grbec prekinil zaradi grobe igre gostov tekmo. Najprej je izključil Eržena, ki mu je sledil še Bašelj, vendar le-ta ni želel zapustiti igrišča. Kasneje sta demonstrativno zapustila teren še Dermota in Čufar, kar pa pomeni višek. Ostre disciplinske kazni verjetno tudi tokrat ne bodo izostale.

Tržič je brez borbe odločil sre-

čanje z drugim moštvom Jesenic v svojo korist, Bled je s tesnim izidom premagal gostujoče moštvo iz Kranja, medtem ko je Bratstvo s šestimi zadetki zaslužno premagalo najslabše moštvo jesenskega prvenstva — Bohinj.

Partizan je brez poraza zasedel prvo mesto. Le v prvem kolu je Mladosti uspelo v Škofji Loki miroljubno deliti točke, v vseh ostalih srečanjih pa so prvaki bili zmagoviti. Prednost treh točk ob zaključku jesenskega dela prvenstva jim omogoča praktično že kvalifikacije za vstop v enotno consko slovensko ligo s prvakom primorske podzveze, verjetno stariim znanecem s travnatih igrišč, Novo Gorico. Vendar bo spomladi nekoliko teže, saj gostuje moštvo v Kranju proti Planiki, v Tržiču proti istoimenski enajstorici in slednjič v Stražišču proti Mladosti. Kolikor v teh srečanjih zmaga, je prvo mesto že zasedeno, seveda če... Pri Mladosti napovedujejo znatne okrepitve, Planika bo ponovno sprejela nekaj novih igralcev, Tržič pa bo nastopil kompletan, seveda, ko potečejo kaznovanim igralcem njihovi suspenzi. Po zunanjem videzu sodeč bo spomladanski del znatno zanimivejši kakor jesenski, ki je mi-

Ob Dnevu republike čestita Tržičanom industrijsko podjetje za elektrozeve

LJUBLJANA-PRŽANJ

Pri nakupu radijskih in televizijskih sprejemnikov pazite na naš zaščitni znak, ki je garancija za kvalitetne izdelke

TELEKOMUNIKACIJE

mo redkih presenečenj potekal po napovedanih pričakovanjih.

Vprašanje drugega mesta je še vedno pereče, saj sta v tem oziru dva kandidata in sicer Planika in Tržič. Kranjčani so odigrali že vse tekme, medtem ko je Tržič še v zaostanku. In ravno v omenjenem primeru jih čaka zadnjeplasirani Bohinj, ki po dosedanjem neuspehu ne more iz tega dvoboja pričakovati prav nič. Z morebitno zmago bi Tržič prehitel na tabeli Planiko in se uvrstil na njeno dosedanje mesto. Spomladi pričakuje goste v Kranju in Škofji Loki, pred domačo javnost pa sprejema: Prešerna, Bled, Partizana in drugo moštvo Jesenic. Po najboljših ocenah bi znašal celoten izkupiček 14 točk. Morda manj, ali pa več.

Planika pričakuje v novi sezoni po dveh usodnih jesenskih spodrsjljih seveda mesto pri vrhu. Favoriti so trije; kdo bo uspešnejši, bomo videli že v prvih kolih prvenstva.

S sorazmerno neugodno bilanco 4 zmag in 4 porazov ob izredno slabem količniku v zadetkih (13:32) je Bled zasedel nepričakovano 4. mesto. Moštva žal nismo imeli prilike občudovati, vemo pa le to, da je še mlado in mnogo obeta. Upajmo; želimo jim seveda le najboljše.

Mladost je razočarala v vsakem pogledu, bodisi borbenosti, bodisi požrtvovalnosti. Seveda danes ne predstavlja več tiste enajstorice, kateri smo izrekli vedno polno odobravanje in pohval ob njenih uspehih in ljubljansko-primorski ligi.

Bratstvo zavzema 6. mesto, kar predstavlja v primerjavi z lanskim uspehom delno razočaranje.

Prešeren je z edino zmago proti Bledu in dvema neodločenima izidoma v srečanju z Jesenicami II in Triglavom II osvojil predzadnje mesto, ki mu tudi popolnoma ustreza. Fantje so sicer borbeni in požrtvovalni, vendar v napadu neučinkoviti. Mogoče predstavlja za moštvo slednje usodno slabost.

Bohinj se je sicer vključil v tekmovanje šele sredi minulega

meseca, vendar daleč zaostaja za vsemi nastopajočimi, kar zgovorno kažejo tudi izidi posameznih srečanj. Vzlic dejstvu, da ima v načrtu še zaostala srečanja z Bledom, Prešernom, Tržičem in Triglavom II, lahko je vnaprej mirno rečemo, da si nima tudi tu kaj obetati. Mogoče pa se jim bo spomladi le nasmehnila sreča.

Nogometni stadioni na Gorenjskem so ostali prazni, tihi, brez bučnega in enodušnega odobravanja in grajanja temperamentnega občinstva, tribune samevajo v mrzlih jesenskih dneh in čakajo. Da, čakajo pomladi, ki bo vnesla med igralce mnogo več življenja, poleta...

LESTVICA JESENSKEGA DELA PRVENSTVA:

Partizan	9	8	1	0	69:10	17
Planika	9	7	0	2	51:9	14
Tržič	8	6	1	1	27:7	13
Bled	8	4	0	4	13:32	8
Mladost	9	2	2	5	26:31	6
Bratstvo	9	2	2	5	25:32	6
Prešeren	8	1	2	5	14:34	4
Bohinj	4	0	0	4	2:53	0
izven:						
Triglav II.	8	3	1	4	18:24	7

V zaostalih srečanjih I. in V. kola sta Bled in Triglav II premagala Bohinj z 2:1, oziroma 3:2. Do popolnega zaključka prvenstva sta preostali še srečanja Prešeren : Bohinj in Bohinj : Tržič.

V zadnjem delu nogometnega prvenstva Gorenjske so bili doseženi naslednji izidi:

Jesenice : Tržič 0:3 p. f.

Bratstvo : Bohinj 6:1

Prešeren : Partizan 1:7

Bled : Triglav II 3:2

Planika : Mladost 7:0

Tržič je ob zaključku jesenskega dela osvojil s 13 točkami ob eni manj odigrani tekmi 3. mesto. Ker ga čaka še najlažji nasprotnik — moštvo Bohinja, bo v primeru zmage, ki seveda ni v vprašanju, prehitel drugoplasirano Planiko. Komentar in lestvico prvenstva bomo objavili prihodnjč.

I. V.

ROKOMET

Na partizanskem prvenstvu Gorenjske v rokometu so Tržičani zasedli 3. mesto izza Stražišča in Kranja. Edino zmago so zabeležili proti zadnje plasirani Kropi. Prireditelj je bila zanimiva, srečanja pa razburljiva in napeta.

Ivan Virnik

SMUČANJE

PRIPRAVE NAJBOLJŠIH

Na terenih nad Češko kočo pod Grintovcem so bile v času od 2. do 15. novembra prve priprave oziroma treninga naših najboljših alpskih smučarjev pod strokovnim vodstvom trenerja Marijana Megušarja in Staneta Rotarja. Treninga so se udeležili tudi nekateri najvidnejši predstavniki alpskega smučanja v naši državi — Dornik in Križaj (Ljubelj, Tržič), brata Klinar (SK Jesenice, Jesenice), Jamnik in Zupančičeva (Triglav, Kranj) in Lakota (Jesenice). O pripravah samih, letošnjem načrtu in koledarju SZJ bomo prihodnjč še obširneje poročali.

I. V.

STRELSTVO

PRIZNANJE

V nedeljo, 16. novembra je v centralni dvorani okrožnega sodišča v Ljubljani zasedal plenum Strelske zveze Slovenije, ki je sprejel vrsto važnih sklepov in smernic za novo delovno obdobje. Ob zaključku plenuma so podelili 14 najboljšim strelskim družinam v Sloveniji za njihovo neumorno delo na področju razvoja strelstva priznanja, ki so ga bili med ostalimi deležni tudi tržiški strelci; saj so bili plodovi letošnjega dela izredno bogati.

Jubilej zaslužnega Tržičana

30. novembra praznuje 60-letnico rojstva nam Tržičanom poznani strokovni učitelj vajenske šole v Tržiču tovariš Andrej Tišler, dolgoletni sotrudnik našega lista ter Muzejskega društva.

Jubilantu želimo še mnogo zdravih let in uspehov pri njegovem delu!

Uredništvo Tržiškega vestnika in Muzejsko društvo

Ivan Virnik:

Dokumentacija nogometnega prvenstva Gorenjske

Posredujemo vam nekaj statističnih podatkov jesenskega dela prvenstva Gorenjske v nogometu:

Z izjemo še neodigranih srečanj, ki so predvidoma na sporedu prihodnje nedelje, so vsa nastopajoča moštva razen Tržiča, Prešerna in Bohinja že zasedla svoja mesta do spomladi, ko bo boj prešel v zaključno fazo. Vrstni red na vrhu še ni popolnoma jasen, ker bo verjetno Tržič ob poslednji, lahki zapreki prehitel Planiko. Bled je četrti, ostali pa so se razvrstili po naslednjem redu: Mladost, Bratstvo, Prešeren in Bohinj.

Izven konkurence je vrstni red naslednji: Triglav II 9 točk in Jesenice II 5 točk.

Najvišjo zmago v jesenskem delu prvenstva je zabeležil Partizan v srečanju z Bohinjem (22:0), najnižjo pa Tržič proti Planiki (2:1).

Edino neporaženo moštvo v okviru prvenstva je ostal Partizan, ki je igral neodločeno le z Mladostjo, v vseh ostalih srečanjih pa je izšel kot zmagovalec. Izreden podvig med šibkimi moštvi z izjemo Tržiča in Planike. Zgovoren dokaz — izidi posameznih tekem!

Skupno število zadetkov (všteti nista le zaostali srečanja) znaša 269. Od omenjenega števila pripada na posamezno kolo povpreček 29 zadetkov. Nedvomno visoko število, če upoštevamo 10 sodelujočih moštvev.

V VIII. kolu je padlo nič manj kakor 37 zadetkov, kar predstavlja najvišje število; najnižje pa je bilo doseženo v IV. kolu — 19. Najpomembnejši zanimivosti obeh kol sta bili zmagi

Tržiča nad Planiko in Bleda v srečanju z Bratstvom. V tem kolu je bil uspešen tudi škofje-loški Partizan, ki je minimalno porazil gostujoče moštvo iz Kranja.

Medtem, ko so potekala vsa srečanja normalno, so morali sodniki, ki so vodili obe enajstorice, prekiniti igro: v Lescah — Prešeren : Triglav II (2:2), v Kranju — Triglav II : Jesenice II (4:0) in Planika : Mladost (7:0). Vzrok — alkohol (vinjeni Jeseničani so v drugem delu srečanja igrali le do ugotovitve sodnika Končca). Mladost je zapustila na stadionu »Triglava« pred domačo športno javnostjo neugoden vtis spriči izključitve svojih igralcev. Majhen spodrsjljaj v tem oziru je viden tudi v Lescah, vendar po tej strani daleč zaostaja za dogodki sredi Kranja. Čas je že, da tudi temu napravimo enkrat konec!

Marsikoga bo verjetno zanimal razvoj dogodkov v posameznih kolih izključno na vrhu tabele — I. kolo — Planika, Tržič, Mladost; II. — Tržič, Planika, Partizan; III. — Tržič, Planika, Partizan; IV. — Partizan, Tržič, Planika; V. Partizan, Tržič, Planika; VI. — Partizan, Tržič, Planika; VII. — Partizan, Planika, Tržič; VIII. — Partizan, Planika, Tržič; IX. Partizan...

Zaradi nenadnega vstopa Bohinja in izključitve drugega moštva Jesenic je prišlo do majhnega, skoraj neopaznega zastoja v zvezi z že zaostalimi srečanja. Sezona je tik pred zaključkom, vendar nam še ni znan definitiven vrstni red za prvokom Partizanom.

(Nadaljevanje sledi)

KEGLJANJE

Ljubelj — peti

Na štiristeznem kegljišču KK »Triglav« v Kranju je bilo pred dnevi prvenstvo Gorenjske v borbenih partijah z udeležbo 8 najboljših ekip. Organizacija prvenstva je bila zadovoljiva in vzorna. Izidi: Triglav (Kranj) 1750 kegljev Kranjska gora (KG) 1615 kegljev Jesenice (Jesenice) 1565 kegljev Gradis (Jesenice) 1467 kegljev Ljubelj (Tržič) 1436 kegljev sledijo: Bled (Bled), Sava (Kranj) in Prešeren (Radovljica). Prvoplasirane ekipe Triglav, Kranjska gora in Jesenice so se kvalificirale za zaključni republiški turnir Slovenije, ki bo v Ljubljani.

I. V.

ZAHVALA

Vsem, ki so našo drago mamo in staro mamo

IVANO MEGLIČ,
iz Loma št. 14,

spremili na njeni zadnji poti in nam pomagali v tem bridkem času, se prav pristrčno zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni zdravniku dr. Stanku Živcu za vso njegovo požrtvovalno zdravniško pomoč v času hude mamine bolezni.

Zalujoči sin in hčere

Vozniška dovoljenja za kategorijo A in B PODALJŠEVANJE

Tajništvo za notranje zadeve — prometni odsek v Kranju in AVTO-MOTO DRUŠTVO — KOMISIJA ZA CESTE IN PROMET, TRŽIČ, opozarjata na redno podaljševanje voznških dovoljenj za šoferje-amaterje kategorije vozil A in B. Zato prosijo AVTO-MOTO DRUŠTVO vse prizadete, da oddajo svoja voznška dovoljenja do 20. decembra v društveni pisarni ali v knjigarni tovarišici Jelki Markič.

Mišljeno je podaljševanje voznških dovoljenj, katerim poteče rok veljavnosti 31. decembra 1958

Opozarjamo, da si bo moral pozneje vsak sam na lastne stroške priskrbeti podaljšanje voznškega dovoljenja.

Avto-moto društvo, Tržič — Komisija za ceste in promet

Dopisujte v

Tržiški vestnik

Vsem tržiškim občanom čestitajo ob Dnevu republike

**OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI KOMITE ZKS
in OBČINSKI ODBOR ZB NOV**

Svojim odjemalcem čestita ob
prazniku Republike

trgovsko podjetje

Runo Tržič

Pridružujemo se čestitkam podjetij in ustanov

Tovarna pil TRIGLAV Tržič

Ob obletnici ustanovitve nove Jugoslavije čestita
svojim odjemalcem

**Trgovsko podjetje PRESKRBA
TRŽIČ**

Ob obletnici zgodovinskega dneva 29. novembra
čestita občanom

**Tovarna finega pohištva
v Tržiču**

Vsem svojim odjemalcem čestita
ob 29. novembru

Mesarsko podjetje Tržič

Lesno industrijsko podjetje Tržič

nudi svojim cenjenim odjemalcem: žagan les vseh
dimenzij, zaboje za izvoz in domači trg, ščipalke,
bukove barvane gugalne konjiče, stepstool-stolčke
in druge galanterijske izdelke

Svojim strankam čestita in se priporoča

**Kleparstvo in vodovodno
inštalaterstvo Tržič**

Svojim strankam čestita in priporoča
svoje usluge

**PODJETJE ZA GRADNJE
IN REMONT
iz TRŽIČA**

**Delovnemu ljudstvu naše občine
čestita ob petnajsti obletnici rojstva
nove Jugoslavije**

Tovarna kos in srpov Tržič

Občanom čestita ob pomembnem dnevu
29. novembru

**Gozdno gospodarstvo
Kranj**

z gozdnimi obrati:

TRŽIČ, JEZERSKO, ŠKOFJA LOKA, KRANJ

Prodajamo gozdne produkte, skrbimo za vzgojo
gozdov ter urejamo gozdove SLP

Ob zgodovinskem dnevu - 29. novembru
čestita vsem Tržičanom

**GRADBENO PODJETJE
TRŽIČ**

Projektiramo in gradimo
stanovanjske hiše in tovarniške objekte

**Vsemu delavstvu v občini čestita za pomemben
praznik 29. november tovarna obutve**

Peko
TRŽIČ

Ob dnevu republike čestita ZDRAVSTVENI DOM V TRŽIČU	„Tobak“ Tržič	<i>Stanko Dolžan</i> Žaga Tržič
Ob 29. novembru čestita Lekarna v Tržiču	Gostilna „PRI LOJZKU“ TRŽIČ	<i>Anton Ješe</i> čevljarstvo Križe
Svojim gostom čestita in se priporoča Restavracija Pošta v Tržiču	Svojim članom čestita KZ Križe	
Ob Dnevu republike čestita gostom Kavarna in gostilna Zelenica Tržič	Svojim članom čestita za 29. november KZ Podljubelj	
Svojim odjemalcem čestita Pekarija Tržič	Svojim gostom čestita za Dan republike Kavarna in slaščičarna Kranj	
Vsem strankam lepe čestitke <i>Anton Golob, pečar Tržič</i>	Čestitkam se pridružuje Greta Brodar Izdelovanje copat BISTRICA	
Čestitkam se pridružuje „PREMA“ Frančiška Mandič Tržič	Iskreno čestita za praznik <i>Franjo Stitih</i> Državni tesarski mojster Tržič	
Grosistično trgovsko podjetje USNJE LJUBLJANA s svojimi prodajalnami ASTRA, ELITA, ZARJA, LUXOR, ZMAJ čestita in priporoča svoje izdelke	PROJEKTIVNO PODJETJE V KRANJU čestita za Dan republike in se priporoča za naročila!	

Vsem svojim potnikom iz tržiškega kota želi
lepo praznovanje našega največjega praznika

SAP-TURIST BIRO

Ljubljana SREDIŠKA ULICA 13